

РЕПУБЛИКА СРБИЈА

ОПШТИНА ПАРАЋИН

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ АРХЕОЛОШКОГ НАЛАЗИШТА ДРЕНОВАЦ

Одлука бр. 350-64/2018-II од 11.10.2018.год.

Председник Скупштине општине Параћин,

ИНФОПЛАН

Одговорни урбаниста:
Драгана Стојиловић,
дипл.инж.арх.

Директор:
Агатуновић Драган

„ИНФОПЛАН“ Д.О.О. АРАНЂЕЛОВАЦ – Ратних војних
инвалида бб, 34300 Аранђеловац, телефон/факс 034/720-
081 / 720-082, e-mail:urbanizam@infoplan.rs

12084

ISO 9001:2008
SRPS ISO 9001:2008

ПРЕДМЕТ:	ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ АРХЕОЛОШКОГ НАЛАЗИШТА ДРЕНОВАЦ
НАРУЧИЛАЦ:	ЈП Дирекција за изградњу Општине Параћин
ОБРАЋИВАЧ:	<p>ДРУШТВО СА ОГРАНИЧЕНОМ ОДГОВОРНОШЋУ ЗА ПЛАНИРАЊЕ, ПРОЈЕКТОВАЊЕ, АУТОМАТСКУ ОБРАДУ ПОДАТАКА И ИНЖЕЊЕРИНГ “ИНФОПЛАН” Д.О.О. АРАНЂЕЛОВАЦ</p> <p>34300 Аранђеловац, Ратних војних инвалида бб.</p> <hr/> <p>РУКОВОДИЛАЦ РАДНОГ ТИМА: ДРАГАНА СТОЈИЛОВИЋ, дипл.инж.арх.</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> РАДНИ ТИМ: <p>Марија Пауновић Милојевић, дипл.инж.арх. Катарина Илић, дипл.инж.арх. Сања Срећковић, дипл.инж.арх. Јадранка Каралић, дипл.инж.арх. Наташа Миливојевић, дипл.инж.грађ. Марија Орлић Пољаковић, дипл.пр.планер. Слађана Гајић, дипл.инж.геод. Никола Мијатовић, дипл.инж.геод. Бојан Радојичић, инж.геод. Наташа Цветковић, инж.грађ. Саша Цветковић, инж.грађ. Мира Продановић, арх.техничар</p> <p>Сарадници: Момчило Давидовић, дипл.инж.грађ. Дејан Петровић, дипл.инж.ел. Слободан Божић, дипл.инж.маш.</p> <hr/> <ul style="list-style-type: none"> ДИРЕКТОР : Агатуновић Драган <hr/>

САДРЖАЈ

ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Регистрација предузећа
2. Решење о постављању одговорног урбанисте са фотокопијом лиценце

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА

1. Опште одредбе	8
2. Основа за израду Плана	9
2.1. Подлоге за израду Плана.....	9
2.2. Опис границе Плана	9
3. Обавезе, услови и смернице из планских докумената вишег реда	10
3.1. Извод из „Усклађеног ППО Параћин са одредбама закона...”	10
3.2. Извод из плана „Измена и допуна Просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд - Ниш“	12
4. Анализа постојећег стања	14
4.1. Постојећа намена површина и врста изградње	15

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАН УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

1.1. Грађевинско подручје.....	16
1.1.1. Површине јавних намена.....	17
1.2. Ван грађевинско подручје	20
1.2.1. Водно земљиште	20
1.3. Концепција уређења и типологија грађевинских зона	20

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

2.1. Правила уређења површина јавних намена	20
2.1.1. Планиране трасе, коридори и регулација саобраћајница и мреже јавне комуналне инфраструктуре.....	21
2.1.1.1. Саобраћајна инфраструктура	21
2.1.1.2. Водоснабдевање и одвођење отпадних вода.....	22
2.1.1.3. Електроенергетска инфраструктура	23
2.1.1.4. Гасификација	25
2.1.1.5. Телекомуникациона инфраструктура	26
2.1.2. Археолошко налазиште (Зона I и Зона II)	26
2.1.3. Заштитно зеленило (Зона III)	28
2.1.4. Одмориште (Зона IV)	28
2.2. Зоне за које је предвиђена изград урбан.пројекта.....	28
2.3. Земљиште ван грађевинског подручја.....	28
2.3.1. Водно земљиште	28
2.4. Услови и мере заштите животне средине.....	29
2.4.1. Заштита природних ресурса и природних добара	29
2.4.1.1. Заштита ваздуха	29
2.4.1.2. Заштита земљишта	30
2.4.1.3. Заштита вода	30
2.4.1.4. Заштита од буке.....	31
2.4.1.5. Управљање отпадом	32
2.4.2. Заштите од пожара	32

2.4.3.Заштите од елементарних непогода	33
2.4.3.1.Заштита од земљотреса	33
2.4.3.2.Заштита од поплава и атмосферских непогода	34
2.4.4.Заштите од техничко-технолошких несрећа.....	35
2.4.4.1.Заштита од акциденталних загађења	35
2.4.4.2.Заштита од нејонизујућег зрачења	35
2.4.5.Услови заштите од ратних дејстава.....	36
2.5. Мере заштите заштићених природних целина	37
2.5.1.Заштићена природна добра	37
2.5.2.Заштићена културна добра.....	38
2.6. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом	39
2.7.Мере енергетске ефикасности изградње.....	41
2.7.1.Основе за унапређење енергетске ефикасности у ПГР-у.....	41
2.7.2.Аспекти и принципи енергетске ефикасности и мере за унапређење	41
2.8.Минимални степен комуналне опремљености.....	43
 3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА	
3.1. Врста и намена објеката који се могу градити у оквиру подручја плана	44
3.2. Парцелација грађевинског земљишта	44
3.2.1.План парцелације	44
3.2.2.Општа правила парцелације и препарцелације	45
3.2.3.Општа правила регулације.....	46
3.3. Правила грађења на површинама јавне намене	47
3.3.1. Општа правила	47
3.3.2. Правила грађења за објекте инфраструктуре	48
3.3.2.1. Правила изградње саобраћајница	48
3.3.2.2. Правила грађења за објекте водопривредне инфраструктуре.....	50
3.3.2.3. Правила грађења за електроенергетске објекте.....	50
3.3.2.4. Правила грађења за гасификациону мрежу	57
3.3.2.5. Правила грађења за телекомуникациону мрежу.....	59
3.3.3. Правила грађења за археолошко налазиште (Зона I)	61
3.3.4. Правила грађења за Одмориште (Зона IV)	63
3.4. Услови за изградњу објеката са истим правилима грађења.....	64
3.4.1. Паркирање и гаражирање возила	64
3.4.2. Архитектонско обликовање.....	64
3.4.3. Број објеката на грађевинској парцели	64
3.5. Правила изградње објеката у заштићеним просторима.....	65
 4. УПОРЕДНИ БИЛАНС ПЛАНИРАНИХ ПОВРШИНА.....	66
 III СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА	67
 IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	67
 V ПРИЛОЗИ.....	68

VI ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА:

1. Катастарско – топографски план са границом плана	P 1:2 500
2. Постојећа намена површина.....	P 1:5 000
3. План саобраћаја са регулационим и нивелационим решењем	P 1:2 500
4. План регулације површина јавне намене са аналитичко геод. ел.....	P 1:2 500
5. Планирана намена површина.....	P 1:2 500
6. Подела простора на урбанистичке зоне.....	P 1:2 500
7. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	P 1:2 500
8. План мреже и објеката комуналне инфраструктуре	P 1:2 500
9. Начин спровођења Плана	P 1:2 500

VII ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО ПЛАНА

1. Одлука о изради Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, бр. 353-665/2014-01-II од 10.09.2014. год.)
2. Оверен топографски план
3. Извод из планских докумената вишег реда
4. Захтеви који су послати надлежним предузећима
5. Услови надлежних предузећа, установа и институција
6. Документација коришћена за израду Плана
7. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана
8. Концепт плана
9. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида
10. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама
11. Одлука о доношењу Плана

I ОПШТА ДОКУМЕНТАЦИЈА

1. Решење о регистрацији предузећа
2. Решење о постављању одговорног урбанисте
3. Копија лиценце одговорног урбанисте

На основу члана 36. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09 – исправка, 64/10 – УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14) "ИНФОПЛАН" д.о.о. - Аранђеловац издаје:

Р Е Ш Е Њ Е

О одређивању Руководиоца радног тима - Одговорног урбанисте
за израду:

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ АРХЕОЛОШКОГ НАЛАЗИШТА ДРЕНОВАЦ

одређујем:

**Драгану Стојиловић, дипл.инж.арх.
број лиценце: 200 1454 14**

Директор

Агатуновић Драган

На основу члана 35.став 7. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11,121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14), члана 32. и 44. Статута општине Параћин („Сл.лист општине Параћин“, бр.13/08), Скупштина општине Параћин, на седници одржаној дана 11.10.2018.године донела је:

ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ АРХЕОЛОШКОГ НАЛАЗИШТА ДРЕНОВАЦ

План детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, (у даљем тексту: План детаљне регулације - ПДР) утврђује и разрађује детаљна урбанистичка решења заснована на дугорочној стратегији и концепцији уређења простора и изградње објеката, и састоји се из:

- Текстуалног дела који садржи:
  - полазне основе плана,
  - плански део (правила уређења и правила грађења),
  - смернице за спровођење плана,
  - прелазне и завршне одредбе.
- Графичког дела (постојеће стање и планска решења)
- Документационог дела

Текстуални и графички део су делови плана детаљне регулације који се објављују, док документациони део је део плана који се не објављује, али се ставља на јавни увид.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ ПЛАНА

1. ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Правни основ за израду плана:

3. Закон о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14);
4. Правилник о садржини, начину и поступку израде, докумената просторног и урбанистичког планирања ("Службени гласник РС" бр. 64/2015);
5. Одлука о изради Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, (бр. 353-665/2014-01-II од 10.09.2014. год.)

Плански основ за израду плана:

1. План „Усклађивање просторног Плана општине Параћин са одредбама закона (Сл.гл.бр.72/09 и 81/09)“ (СЛО Параћин бр.8/2011 од 01.07.2011.год.)
2. Измена и допуна Просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд – Ниш („Сл.гласник РС“, бр.121/2014.год)

2. ОСНОВА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

2.1. Подлоге за израду плана

За потребе израде Плана коришћене су следеће подлоге:

1. Катастарски план предметне локације размере $P = 1:2500$ у катастарским општинама Дреновац, Крежбинац и Сикирица;
2. Топографски план предметне локације размере $P = 1 : 1000$, оверен од стране ИНФОПЛАН д.о.о.

Из свега напред наведеног следи да су подлоге на којима се ради графички део Плана у складу са чланом 32. став 3. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр.72/09, 81/09– исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС и 132/14 и 145/14).

2.2 Опис границе Плана

Граница обухвата Плана почиње на тромеђи к.п. бр. 4093, 2869 и 2870 у катастарској општини Крежбинац, наставља десним смером по спољашњим ободима к.п. бр. 2870, 2871, 2872, 3000, 2999, 2998, 2988/3, 2988/1, 2988/2, 2980, 2977, онда пресеца пут к.п. бр. 4092, затим иде по спољашњим ободима к.п. бр. 4092, 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953/2, 2953/1, 3454, 3455, 3456, 3457, долази до тромеђе к.п. бр. 3457, 3453 и 4108 и иде право на четворомеђу к.п. бр. 4108, 3470, 3469/2 и 3468, од које наставља по спољашњим ободима к.п. бр. 3468, 3464/2, 3464/1, 3463, 3462, 3459/1, 3459/2, 3459/3, затим граница прелази у катастарску општину Дреновац где иде по спољашњем ободу к.п. бр. 142 до Дреновачког потока којег затим пресеца, наставља по спољашњим ободима к.п. бр. 532, 531, 526, 525, 524, 523, 522, 521, 520, 519, 518, 517, 516, 515, 514, 513, 512, 511, 510, 509, 508, 507, 506, 505, 504, 503, 502, 501, 500, 164, 496, 497, 498/3, 498/1, 498/2, 166, 167, 173, 176, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 191(пут), 216/2, све до тромеђе к.п. бр. 8784, 215/2 и 216/2, онда граница пресеца ауто-пут Београд - Ниш (к.п. бр. 8784), потом иде по спољашњим ободима к.п. бр. 216/1, онда пресеца локални пут, наставља по спољашњим ободима к.п. бр. 256, 257, 258, 269, 268, 281, прелази у К.О. Сикирица и наставља по јужним ободима к.п. бр. 704, 705, све до граничне тачке број 1 од које иде по граничним тачкама број 1 редом до 4, од граничне тачке број 4 иде јужним ободом к.п. бр. 781/3 до граничне тачке број 5, онда наставља право ка граничној тачки број 6 притом пресецајући пут к.п. бр. 2822, чијим западним ободом иде до граничне тачке број 7, онда право на тачку број 8 од које иде на тромеђу к.п. бр. 734, 735 и 736. Граница затим иде по спољашњим ободима к.п. бр. 735 и 740 (пут) све до граничне тачке број 9, од граничне тачке број 9 иде на тромеђу к.п. бр. 741/3, 742 и 743, потом иде по спољашњим ободима к.п. бр. 744, 745, 746, 747/3, 747/1, 707, долази до тромеђе к.п. бр. 707, 747/2 и 2825 (пут), од које иде право на тачку 10, па даље прати ободу иде по спољашњем ободу к.п. бр. 651, опет пресеца пут к.п. бр. 2825, наставља по спољашњим ободима к.п. бр. 2825(пут), опет пресеца пут к.п. бр. 2825, потом иде по спољашњим ободима к.п. бр. 631 до границе са катастарском општином Крежбинац. Граница Плана наставља у катастарској општини Крежбинац по спољашњим ободима к.п. бр. 2933/1, 2933/2, 2933/3, 2933/4, затим иде на север ободом ауто-пута Београд - Ниш (к.п. бр. 4116) до граничне тачке број 11, пресеца ауто-пут до граничне тачке број 12, онда наставља на југ пратећи парцелу аутопута до тромеђе к.п. бр. 4116, 2847/2 и 2903/1. Од тромеђе наставља ободом к.п. бр. 2903/1, 2902, 2901, 2900, 2899/2, 2899/1, 2896, 2895/1, 2895/2, 2891, 2890, 2868, 2869 све до тромеђе к.п. бр. 4093, 2869 и 2870 одакле је опис и почео.

КООРДИНАТЕ ПРЕЛОМНИХ ТАЧАКА ГРАНИЦЕ		
1	7 535 306.07	4 848 301.81
2	7 535 247.61	4 848 279.70
3	7 535 131.90	4 848 275.05
4	7 534 804.69	4 848 312.42
5	7 534 731.19	4 848 294.03
6	7 534 708.99	4 848 289.24
7	7 534 698.15	4 848 377.35
8	7 534 721.13	4 848 374.99
9	7 534 885.36	4 848 387.27
10	7 535 345.98	4 848 372.83
11	7 535 491.17	4 849 435.79
12	7 535 551.04	4 849 446.63

Површина Плана детаљне регулације износи **87.3 ha**.

У случају неког неслагања описа и графичког прилога меродаван је графички прилог бр.1 „Катастарско-топографски план са границама“.

3. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Плански основ за План детаљне регулације археолошко налазиште Дреновац, је План „Усклађивање просторног Плана општине Параћин са одредбама закона (Сл.гл.бр.72/09 и 81/09)“ и Измена и допуна Просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75, деоница Београд – Ниш („Сл.гласник РС“, бр.121/2014.год)

3.1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА „УСКЛАЂИВАЊЕ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН СА ОДРЕДБАМА ЗАКОНА (Сл.гл.бр.72/09 и 81/09)“, (СЛО Параћин бр.8/2011 од 01.07.2011.год.)

Археолошка налазишта

У границама просторног плана током протеклог периода обављена су систематска археолошка истраживања на простору археолошког налазишта Петрус-Забрега (остаци средњовековног града), непокретног културног добра од великог значаја. Истраживања других археолошких локалитета имала су углавном карактер заштитних сондажних ископавања и хитних интервенција приликом извођења разних грађевинских радова.

На археолошким истраживањима у Поморављу откривено је више од сто неолитских насеља, а најзначајније је у **Дреновац**, за коју се испоставило да је **неолитска метропола, претпоставља се да је нестала у природној катастрофи или пожару**. Локалитет је познат као Турска чесма, обухвата површину од 30 хектара и једно је од већих неолитских насеља на територији Србије и централног Балкана. Откриће из 2010.године посуде у Дреновцу доказ је постојања метрополи изузетне културе, која датира скраја седмог миленијума пре нове ере, а припада старијој старчевачкој и млађој винчанској култури. Куће су биле површине 15 метара са осам метара, а по оруђу (има

алатки и од вулканског стакла честог на Карпатима) види се да су се становници бавили земљорадњом, ловом и риболовом.

Досадашњи археолошки налази показују да је простор општине Параћин, дуго насељавано тло, на коме су откривени материјални докази о постојању цивилизације од неолита до касног средњег века. Ове чињенице са аспекта службе заштите упућују на потребу даљих систематских истраживања и спровођења најстрожих режима заштите.

Обзиром да је простор углавном археолошки неистражен, неопходно је обезбедити археолошки надзор и интервенцију за сваку локацију или потез где се обављају земљани радови. Археолошка истраживања морају бити обухваћена посебним програмима и морају се спроводити континуално, и то:

- поред површинске проспекције терена неопходно је применити савремене мултидисциплинарске методе.
- систематска археолошка истраживања - потреба да се организују и изводе испитивања потеза који су најугроженији.
- заштитна археолошка испитивања морају се предвидети приликом извођења свих врста земљаних радова којима се задире у тло. Нарочито треба подвући обавезе инвеститора код реализације инфраструктурне мреже (саобраћај, гасовод, водовод, канализација, телекомуникација и др.) да финансирају археолошку обраду терена, надзор.
- За простор археолошког налазишта Петрус (непокретно културно добро од великог значаја) важи следеће:
- корисник археолошког налазишта нема право да користи и употребљава археолошко налазиште у сврхе које нису у складу са његовом природом, наменом и значајем, нити да раскопава, руши, преправља, презиђује, прерађује или врши било какве радове који могу довести до оштећења археолошког налазишта или нарушити његова својства.
- корисник археолошког налазишта дужан је да са изузетном пажњом чува и одржава археолошко налазиште и спроводи утврђене мере заштите и да неодложно обавештава Завод за заштиту споменика културе у Крагујевцу о свим правним и физичким променама насталим у вези са археолошким налазиштем.

Очување, унапређење и коришћење културне баштине треба да се спроводи кроз мере које су у складу са Законом о културним добрима и правилима урбанистичке заштите, и то кроз различите нивое третмана, у зависности од вредности и концентрације баштине, као: интегративна конзервација, општа обнова, усмерена урбана обнова, или повремене усаглашене интервенције у грађеном ткиву. Методолошки поступак који треба да обезбеди остваривање претходно постављених циљева је принцип интегративне заштите културног наслеђа, који подразумева изналажење ефикаснијих механизма заштите у оквирима законских и економских инструмената. Овај метод, који захтева програмско-просторно повезивање препознатих вредности спрегнутих са привредним развојем (на значајно чвршћим економским основама од досадашњих), представља једини реалан пут ка опстанку и рехабилитацији културне баштине. Развојна концепција, у духу интегративне заштите подразумева:

- активно ангажовање најширег круга надлежних и заинтересованих у остварењу задатих циљева (стручне службе, локална управа и становништво),
- утврђивање корелације са другим системима (у циљу што чвршће интеграције, што подразумева инкорпорирање у мере развоја других система - инфраструктурних, привредног и др.).

Мере очувања културног наслеђа

- утврђивање планова и програма заштите уз ваљану категоризацију, а затим и нивое интервенција у појединим категоријама културног наслеђа.

- израда планова и студија изводљивости, на основу ових планова, пре свега за примере наслеђа високих валоризованих потенцијала, који представљају јасно опредељење ка његовом коришћењу и нуде конкретне правце ка његовом активирању.
- конкурсисање за финансирање, на основу претходног и то из буџетских и других средстава, или у оквиру европских програма реконструкције, оријентисаних ка развоју културних стаза.

Мере за унапређење културног наслеђа

- рад на активној партиципацији локалног становништва у очувању и унапређењу културне баштине, кроз спровођење акција у циљу развијање свести грађана о значају културног идентитета и континуитета (локални итинерери, изложбе, акције уређења, едукативни програми и сл.).
- формирање "паркова културе" на локалном нивоу као целина који ће обухватити идентификоване постојеће вредности културног наслеђа у природном амбијенту, али и представљати локалитете за измештање оних појединачних објеката и садржаја чија је неоспорна вредност на аутентичној локацији угрожена неадекватним окружењем; ове целине је могуће комбиновати са другим садржајима (археолошки локалитет, делатности старих заната), чиме би се подвукао њихов едукативни, туристички и комерцијални значај.

промена намене појединачних објеката градитељског наслеђа, као један од начина да се постојећи ресурси културних добара унапреде и integriшу у савремени развој, што подразумева њихову претходну конзервацију, заштиту и инфраструктурно опремање, али и обезбеђује њихову презентацију и трајање кроз употребу.

3.2. ИЗВОД ИЗ ПЛАНА „ИЗМЕНА И ДОПУНА ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА Е-75, ДЕОНИЦА БЕОГРАД“ („Сл.гласник РС“, бр.121/2014.год)

Подручје Просторног плана обухвата простор површине око 1835 km² на деловима територије:

...

13) општине ПАРАЋИН: целе катастарске општине Параћин (варош), Параћин (ван вароши), Главица, Давидовац, Текија, Мириловац, Стрижа, Лебина, Горње Видово 2, Ратаре, Крежбинац, Сикирица и Дреновац;

5.3. Развој туризма

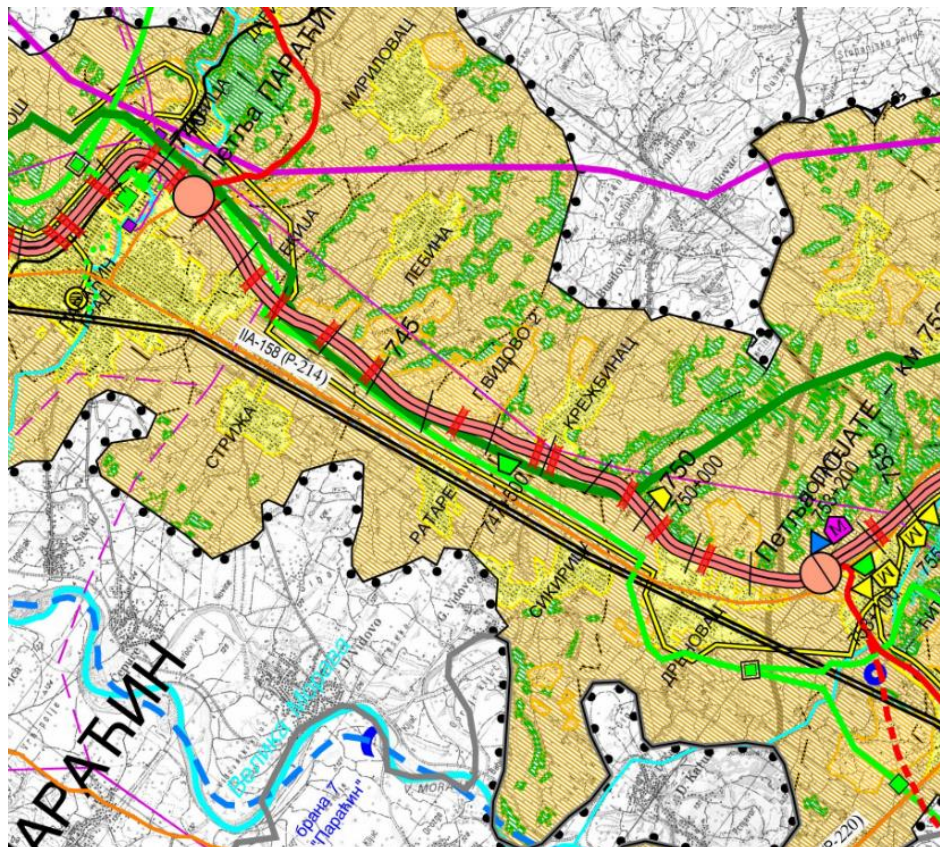
У функцији транзитног туризма, без изласка моторним возилом ван аутопута (задржавање са најмање једним ноћењем) и транзитне рекреације (задржавање без ноћења, по правилу од 0,5 до 6 часова), предвиђене су три категорије пратећих садржаја: одморишта, бензинске станице и мотели...

Активности и садржаји у функцији транзитног туризма у заштитним појасима аутопута предвиђени су на значајним раскрсницама, односно улазима-излазима аутопута и намењени су за одмор и рекреацију са дужим задржавањем (оквирно три-четири сата), укључујући и могућност ноћења у мотелу или другом смештајном објекту. Овакве активности и садржаје треба реализовати тамо где не постоје, или нису планирани мотели, бензинске станице и одморишта, односно уз петље аутопута код Пожаревца, Смедерева, Јагодине, Параћина, Ражња и Алексинца. Могу бити организовани у виду ваннасељских садржаја (мотел, бензинска пумпа, сервис, паркинг, парк, спортско-рекреативни садржаји, културно добро и др.)

У коридору аутопута Е-75, деоница Београд-Ниш предвиђено је 36 одморишта (18 десно од Београда према Нишу од тога 15 планираних и 18 лево од Ниша према Београду од тога 14 планираних) и то на следећим локацијама:

...

(м) постојеће самостално обострано смакнуто одмориште „Крежбинац" тип II- десно (око км 747+500), и планирано „Лебина" тип I-лево (око км 744+500);

Пратећи садржаји

Услужни центри

- ▲ БЕНЗИНСКА СТАНИЦА
- ▲ ПЛАНИРАНА БЕНЗИНСКА СТАНИЦА
- МОТЕЛ
- ПЛАНИРАНИ МОТЕЛ
- ТИР ЦЕНТАР
- ПАРКИРАЛИШТА
- ПАРКИРАЛИШТЕ
- ПЛАНИРАНО ПАРКИРАЛИШТЕ

Основни садржаји одморишта типа I површине 1,5-3 ha су:

- (1) паркинг путничких аутомобила са 20 места, паркинг теретних возила са 8 места и аутобуса са 2 места;
- (2) мања јавна чесма, санитарни чвор (мин. 40 m² бруто);
- (3) продавница освежавајућих пића са употребом мобилног телефона и приручним средствима прве помоћи на путу за путничке аутомобиле (мин. 20 m²);
- (4) места за одмор и седење за 50 особа, надстрешнице, телефонска говорница и пејзажно уређена површина за одмор од 500-1000 m²;
- (5) службени објект за нужни смештај запослених на одморишту и свратиште инспекције и полиције (мин. 20 m²); и
- (6) табла са називом и планом одморишта на улазу у одмориште (информације о непосредном окружењу и његовим мотивима) и табла на излазу са одморишта са основним информацијама о даљем путу (о главним саобраћајним скретањима према градовима, бањама, туристичким дестинацијама, природним и културним добрима и др.).

Пре извођења радова на пратећим и функционалним садржајима аутопута, као и осталих радова на изградњи и уређењу простора, обавеза инвеститора је да обезбеди услове за спровођење стручне опсервације терена од стране надлежне службе за заштиту споменика културе. Уколико извођач у току грађевинских и других радова наиђе на објекте и садржаје који указују на археолошко порекло, дужан је да прекине радове и о налазу обавести надлежну службу заштите споменика културе. У тим случајевима инвеститор је дужан да обезбеди средства за обављање стручних послова на истраживању, заштити, чувању, публиковању и излагању заштићених и добара која уживају претходну заштиту.

4. АНАЛИЗА ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА

Дреновац је насељено место лоцирано јужно од града Параћина у равничарском делу општине, на десној обали Велике Мораве. Дреновац спада у велика села општине Параћин и има преко 2000 становника.

Друмску и железничку саобраћајну доступност подржава постојеће железничко стајалиште у Дреновцу, као и непосредна близина петље аутопута Е-75 у Појатама.

Планско подрицје се налази са десне стране аутопута на правцу Ниш- Београд.

Обухват Плана представља археолошко налазиште Дреновац, односно Слатина –Турска чесма, смештено на тремеђи три катастарске општине: КО Сикирица, КО Дреновац и КО Крежбинац, у непосредној близини истоименог села Дреновац.

Археолошко налазиште је у поступку утврђивања за културно добро - археолошко налазиште. У оквиру налазишта планирано је формирање научно истраживачког центра за проучавање неолита Балкана.

Приликом археолошких истраживања у средњем Поморављу евидентирано је 85 неолитских насеља. Неолитско налазиште у Дреновцу на локалитету Слатина-Турска због својих културно-хронолошких карактеристика сматра се најзначајнијим налазиштем ове области. Резултати досадашњих истраживања показали су да се трагови најмлађег неолитског насеља на овом локалитету простиру на површини од преко 40 хектара, а да се површински налази керамике јављају на површини од око 60 хектара. Због тога ово неолитско насеље припада групи великих неолитских насеља на простору југоисточне Европе. Најстарији трагови на овом насељу датирају с краја 7. миленијума пре н.е., односно најранијем периоду страчевачке културе и оно је трајало око 300 година. Касније, млађенеолитско насеље које је основано почетком друге половине 6. миленијума пре н.е. и које је егзистирало до средине 5. миленијума пре н.е. припадало је винчанској култури. Најмлађи слојеви овог насеља снимљени су геофизичким методом и на тај начин је на 2/3 снимљеног терена евидентирано 600-700 објеката, од којих је већина имала стамбену функцију. Овај податак наводи на закључак да је у то време на овој локацији могло живети најмање 2500 становника. Због тога и текући истраживачки пројекат има поднаслов Дреновац - неолитски мегалополис.

Најинтересантније да су то насеља у којима су пронађени најстарији трагови сточарства и земљорадње.

На основу постигнутих резултата и планираних будућих активности одлуком Управног одбора Археолошког института 2012. године је основан, а 2015. године је регистрован Центар за проучавање неолита Балкана, као саставни део Археолошког института. Активности Центра су организоване с циљем да се истраживању живота у праисторијским насељима приступи на интердисциплинарни начин применом савремених метода истраживања и различитих теоријских приступа. Са друге стране циљ је да се критички приступи самој археолошкој пракси и да се преиспитају претходна истраживања и тумачења појединих феномена, начини формирања налазишта, контекста и збирки. До

сада је кроз научно-истраживачки рад вршено је тестирање претходних интерпретација, али и покретање и разматрање нових научних питања о неолитским заједницама ове области. У том смислу, основна улога Центра биће даље афирмисање археолошке науке кроз истраживање, публиковање, али и нови вид презентације резултата истраживања и самог налазишта. То значи да ће пројекат бити усмерен ка најзначајнијим научно-истраживачким институцијама, затим институцијама заштите и институцијама које се баве презентацијом европске културне баштине. Све ово пратио би и специфичан вид туристичке понуде да би се привукли путници на најживљем путном правцу овог дела Европе.

Циљ изградње научноистраживачког центра је систематско истраживање неолитског насеља, као и стотинак евидентираних локалитета на подручју средњег Поморавља.

Центар би требало да буде база научног истраживања, али у исто време би требало да има туристичку, образовну и еколошку димензију.

Локалитет се налази са обе стране аутопута Београд – Ниш, што би требало да представља могућност за специфичан вид презентације локалитета и налаза.

4.1. ПОСТОЈЕЋА НАМЕНА ПОВРШИНА И ВРСТА ИЗГРАДЊЕ

Обухват Плана се налази ван насељеног места, на тремеђи три катастарске општине: КО Сикирица, КО Дреновац и КО Крежбинац.

Постојеће грађевинско подручје заузима површину од **11,2** ha, и односи се на површину постојећих саобраћајница и аутопута који подручје дели на два дела.

Кроз планско подручје пролазе:

- **државни пут I А реда А1** државна граница са Мађарском – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Македонијом. Од km 748+746 до km 749+690. У km 749+362 постоји пролаз испод пута.
- **државни пут II А реда број 158** Мала Крсна – Велика Плана – Баточина – Јагодина – Ћуприја – Параћин – Ражањ – Алексинац – Ниш – Доњевац – Лесковац – Владичин Хан – Врање – Бујановац - државна граница са Македонијом. Од km 106+187 до km 106+271. У km 106+210 постоји прикључак пута који води до локалитета.

Осталу саобраћајну инфраструктуру чине земљани путеви којима се стиже до локалитета и обрадивих пољопривредних површина.

У оквиру обухвата Плана постоји изграђени објект истраживачког центра који још није приведен намени.

Ван грађевинско подручје представљавају површине водног земљишта и пољопривредног земљишта.

ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

У оквиру обухвата плана налази се Дреновачки поток на формираној катастарској парцели бр.150. у дужини од око 610m.

Дреновачки поток припада сливу Крежбинског потока који је десна притока Велике Мораве

ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште у оквиру обухвата Плана, представља непошумљене површине (чистине, проплати, површине уз пут и сл.).

Површина пољопривредног земљишта у обухвату Плана износи 75.6 ha, што представља 87.0 % од укупне површине Плана.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАН УРЕЂЕЊА И ИЗГРАДЊЕ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

1.1. ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ

Од укупне површине плана која износи **87,3**ha, грађевинско подручје заузима површину од **86,6** ha односно 99,2% од укупне површине обухвата Плана. Остала површина од **0,7** ha. представља водно земљиште тј. земљиште ван грађевинског подручја.

Комплетно грађевинско подручја, **представља планирану површину јавне намене**, на **86,6**ha, а обухвата земљиште планирано за саобраћајнице, археолошко налазиште, заштитену околину археолошког налазишта и заштитно зеленило.

У оквиру Плана не постоје објекти и површине осталих намена.

1.1.1. ПОВРШИНЕ ЈАВНИХ НАМЕНА

САОБРАЋАЈНЕ ПОВРШИНЕ		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-П бр.1	део к.п.бр. 4116, 4090, 2931/2, 2931/3, 2931/4, 2932, 2935/2, 2936, 2939/1, 2940/1, 2941, 2945/1, 2945/4, 2945/5 и целе к.п. бр. 2916, 2918/2, 2919/4, 2919/2, 2922/4, 2923/2, 2926/2, 2928/4, 2928/7, 2927/4	Крежбинац
ПЈН-П бр.2	део к.п.бр. 2920, 2933/1, 2934, 2938, 2943	Крежбинац
ПЈН-П бр.3	део к.п.бр. 631, 632, 633, 634	Сикирица
ПЈН-П бр.4	део к.п.бр. 8783, 23/2, 24/1, 24/2	Дреновац
ПЈН-П бр.5	део к.п.бр. 8783	Дреновац
ПЈН-П бр.6	део к.п.бр. 8784	Дреновац
ПЈН-П бр.7	део к.п.бр. 8784	Дреновац
ПЈН-П бр.8	део к.п.бр. 8784	Дреновац
ПЈН-П бр.9	део к.п.бр. 4090, 2935/2, 2936, 2939/1, 2940/1, 2941, 2945/1, 2945/5, 2883, 2882, 2881, 2877, 2876, 2993, 4108, 2984/2, 2983/2, 2983/1, 2979/1, 2979/2, 2978, 2974/1, 2974/2, 2973, 4093, 4092, 2884/1, 2884/2, 2887, 2931/2, 2931/3, 2931/4, 2932	Крежбинац
ПЈН-П бр.10	део к.п.бр. 2947, 2948, 2949, 2950, 2951, 2952, 2953/2, 2953/1, 3454, 3455, 3456, 3457, 4085, 3458, 3459/2, 3459/1, 3462, 3464/4, 3468,	Крежбинац
ПЈН-П бр.11	део к.п.бр. 8774, 136, 135, 134, 133, 132, 131, 130, 129, 128, 127, 124, 123, 44, 43, 38, 37, 36, 35, 34/2, 34/1, 33, 32, 31, 30/2, 30/1, 29, 28, 27, 26, 25, 24/3, 24/2, 24/1, 23/2	Дреновац
ПЈН-П бр.12	део к.п.бр. 113, 109, 110, 111, 112, 100/2, 99/2, 98/2, 97/2, 96, 95/2, 94/2, 93/2, 92/2, 91/2, 90/2, 89/2, 88/2, 86/2, 85/2, 84/2, 83/2, 82/2, 81/2, 80/2, 8785, 156, 155, 154, 151, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 123, 124	Дреновац
ПЈН-П бр.13	део к.п.бр. 8755, 150(Дреновачки поток) , 532, 531, 526, 525, 524, 523, 522, 521, 520, 519, 518, 517, 516, 515, 514, 513, 512, 511, 510, 509, 508, 507, 506, 505, 504, 503, 502, 501, 500, 164, 163, 161/1, 161/2, 160/2, 160/1, 159, 153, 152, 151	Дреновац
ПЈН-П бр.14	део к.п.бр. 326/2, 690, 692	Сикирица
ПЈН-П бр.15	део к.п.бр. 80/1	Дреновац
ПЈН-П бр.16	део к.п.бр. 693/3, 693/1, 667, 666, 694/1, 698/2, 697, 696, 695, 698/1, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 660/1, 660/2, 2826	Сикирица
ПЈН-П бр.17	део к.п.бр. 705	Сикирица
ПЈН-П бр.18	део к.п.бр. 2826, 733/1, 733/2, 733/3, 734, 735, 740, 740/1, 740/2, 743, 744, 745, 746, 747/3, 747/1, 704, 705, 748/2, 749, 751, 752, 753, 756, 757, 781/1, 781/2, 707, 2825, 639, 640, 641, 643, 644, 645, 648, 649/2, 649/1 и цела к.п.бр. 706	Сикирица
ПЈН-П бр.19	део к.п.бр. 2822	Сикирица
ПЈН-П бр.20	део к.п.бр. 63, 64, 65, 66/4, 66/1, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73,	Дреновац
ПЈН-П бр.21	део к.п.бр. 601, 656/3, 659, 660/2, 666	Сикирица
ПЈН-П бр.22	део к.п.бр. 8980, 1, 2, 3, 4, 5/1, 5/4, 6, 7, 8, 9	Дреновац

АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-АН бр.1:	део к.п.бр. 2825, 631, 632, 633, 634, 635, 638, 653/3, 659, 660/2, 660/1, 656, 655, 654, 653, 652, 651, и целе к.п.бр. 636, 637/1, 637/2, 657/1, 657/2, 657/3, 657/4,	Сикирица
ПЈН-АН бр.2:	део к.п.бр. 2933/1, 2934, 2937/1, 2938, 2943 и целе к.п. бр. 2933/2, 2933/3, 2933/4, 2935, 2939/2, 2940/2, 2941/2, 2942/1, 2942/2, 2944, 2945, 2946/1	Крежбинац
ПЈН-АН бр.3:	део к.п.бр. 1, 2, 3, 4, 5/1, 5/4, 6, 7, 8, 9 и целе к.п.бр. 5/2, 5/3, 10, 11, 48, 23/1, 22, 21, 20, 19, 18, 17/1, 16/1, 15/1, 14/1, 13/1, 12/1, 46/2	Дреновац
ПЈН-АН бр.4:	део к.п.бр. 62, 63, 64, 65, 66/4, 66/1, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73 и целе к.п.бр. 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80/1, 81/1, 82/1, 83/1, 84/1, 85/1, 86/1, 87/1, 88/1, 89/1, 90/1, 91/1, 92/1, 93/1, 94/1, 95/1, 97/1, 98/1, 99/1, 100/1, 101/1, 102/1, 103/1, 104/1, 105/1, 106/1, 107/1, 108/1, 66/2, 66/3	Дреновац
ПЈН-АН бр.5:	део к.п.бр. 666 и целе к.п. бр. 667, 665, 664, 663, 662	Сикирица
ПЈН-АН бр.6:	део к.п.бр. 695, 694/1, 693/1, 693/3, 698/1, 698/2, 699, 700, 701, 702, 703, 704 и целе к.п.бр. 696, 697, 694/2,	Сикирица
ПЈН-АН бр.7:	део к.п.бр. 8754 и целе к.п. бр. 281, 280/1, 280/2, 279, 278, 269, 268, 267, 266, 265, 264, 263, 262, 261, 260, 259, 258, 257, 256, 255, 254, 253, 252, 251, 250, 249, 248, 247, 246, 245, 244, 243, 242, 222/1, 223/1, 224/1, 225/1, 226/1, 228/2, 227/1, 228/1, 234/1, 236, 237, 239/1, 240/1, 241/1	Дреновац
ПЈН-АН бр.8:	део к.п.бр. и целе к.п.бр. 241/2, 240/2, 239/2, 238/2, 235/2, 234/2, 228/3, 227/2, 228/4, 226/2, 225/2, 224/2, 223/2, 222/2, 212, 211, 191, 192, 193, 179/1, 191, 182, 183, 229, 230, 231, 232, 233, 190, 189, 188, 187, 186, 172, 171	Дреновац
ПЈН-АН бр.9:	део к.п.бр. 2326/2, 690, 692 и целе к.п. бр. 691, 693/2, 685, 686, 687, 689/2, 689/1, 672, 673, 688/1, 688/2, 671, 670, 669, 674, 675, 676/1, 676/2, 677, 678, 679/1, 679/2, 6880, 681, 682, 683, 684	Сикирица
ПЈН-АН бр.10:	део к.п.бр. 113, 151, 152, 153, 155, 154, 159, 160/1, 160/2, 161/1, 161/2, 163, 164, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 531, 532 и целе к.п.бр. 156, 157, 158,	Дреновац
ПЈН-АН бр.11:	део к.п.бр. 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142, 150(Дреновачки поток) и цела к.п.бр. 137	Дреновац
ПЈН-АН бр.12:	део к.п.бр. 3458, 3468, 3459/2, 3459/1, 3462, 3463, 3464/1 и целе к.п.бр. 3459/4, 3459/3, 3464/2	Крежбинац
ПЈН-АН бр.13:	део к.п.бр. 3457, 3456, 3455, 2953/1, 2953/2, 2952, 2951, 2950, 2949, 2948, 2947	Крежбинац
ПЈН-АН бр.14:	део к.п.бр. 80/2, 81/2, 82/2, 83/2, 84/2, 85/2, 86/2, 87/2, 88/2, 89/2, 90/2, 91/2, 92/2, 93/2, 64/2, 95/2, 96/2, 97/2, 98/2, 99/2, 100/2, 101/2, 109, 110, 111, 112 и целе к.п.бр. 102/2, 103/2,	Дреновац
ПЈН-АН бр.15:	део к.п.бр. 23/2, 24/1, 24/2, 24/3, 25, 26, 27, 28, 29, 30/1, 30/2, 31, 32, 33, 34/1, 34/2, 35, 36, 37, 38, 39, 43, 44 и целе к.п. бр. 40, 41, 42, 45, 46/1	Дреновац
ПЈН-АН бр.16:	део к.п.бр. 2993, 2883, 2882, 2881, 2877, 2876, 2993, 2984/2, 2983/2, 2983/1, 2979/1, 2979/2, 2978, 2974/1, 2974/2, 2973, 4092, 4090, 2932, 2935/2, 2936, 2939/1, 2940/1, 2941/1, 2945/1, 2945/5 и целе к.п.бр. 2870, 2871, 2872, 3000, 2999, 2998, 2997, 2996, 2988/1, 2988/2,	Крежбинац

АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
	2988/3, 2980, 2977, 2976, 2975/2, 2975/1, 2974, 2972, 2978, 2981, 2987, 2986, 2989, 2985, 2990, 2991, 2992, 2994, 2995, 2873, 2874, 2875, 2879, 2878, 2880/1, 2880/2, 2880/3, 2885, 2884/2, 2884/1, 2974/3, 2972	
ПЈН-АН бр.17:	део к.п.бр. 2945/5, 2945/1, 2940/1, 2939/1, 2936, 2935/2, 2932	Крежбинац

ЗАШТИЋЕНА ОКОЛИНА АРХЕОЛОШКОГ НАЛАЗИШТА		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-ЗАН бр.1:	део к.п.бр. 8784 и целе к.п.бр. 216/1, 217, 218, 221	Дреновац
ПЈН-ЗАН бр.2:	целе к.п.бр. 220, 219/1, 216/2	Дреновац
ПЈН-ЗАН бр.3:	део к.п.бр. 178, 191 и целе к.п.бр. 210, 209, 208, 207, 206, 205, 204, 203, 202, 201, 176, 175, 167, 168, 166, 498/1, 498/2, 499/3, 497, 496, 499/1, 498/1, 499/2, 165, 169, 170, 174, 173, 185, 181/1, 181/2, 181/3, 180/1, 180/2, 180/3, 180/4, 179/2, 184, 185, 177, 200/1, 200/2, 199, 198, 197, 196, 195, 194,	Дреновац

ЗАШТИТНО ЗЕЛЕНИЛО		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-ЗЗ бр.1:	део к.п.бр. 733/1, 733/2, 733/3, 734, 735, 749, 741, 744, 745, 746, 707, 2825, 639, 640, 641, 643, 644, 645, 648, 649/2, 649/1 и целе к.п.бр. 743, 747/3, 747/1	Сикирица
ПЈН-ЗЗ бр.2:	део к.п.бр. 781/1, 760, 757, 756, 753, 752, 751, 750, 749, 748/2 и целе к.п.бр. 781/2, 781/3, 780,	Сикирица
ПЈН-ЗЗ бр.3:	део к.п.бр. 284, 288 и 289	Дреновац

ОДМОРИШТЕ		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-О бр.1	део к.п.бр. 2931/4, 2931/3, 4090, 2927/4, 2931/2, 2887, 2888/1, 2888/2, 2888/3, 2892, 2893/1, 2893/2, 2894, 2898, 2897, 2896, 2895/1, 2895/2, 2895/3, 2891, 2890, 2889, 2868, 2886, 2869, 2899/1, 2899/2, 2900, 2901, 2902, 2904, 2903/1	Крежбинац

ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ		
ознака ПЈН	број дела или целе катастарске парцеле	назив К.О.
ПЈН-В бр.1	део к.п.бр. 150 (Дреновачки поток), 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 138, 139, 140, 141, 142	Дреновац

У случају неслагања графичког и текстуалног дела Плана по питању података о катастарским парцелама, меродаван је графички прилог бр. 4 - "План регулације површина јавне намене са аналитичко-геодетским елементима" Р = 1: 2500 на коме су и приказани аналитичко-геодетски елементи са координатама тачака парцелације.

1.2. ВАН ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ

Ван грађевинско подручје обухвата површине намењене водном земљишту.

1.2.1. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Кроз планско подручје пролази део водотока Дреновачког потока.
Планирана је регулација Дреновачког потока у оквиру границе Плана.

1.3. КОНЦЕПЦИЈА УРЕЂЕЊА И ТИПОЛОГИЈА ГРАЂЕВИНСКИХ ЗОНА

Анализом постојећег стања и обиласком терена дошло се до закључка да у оквиру целокупног простора можемо издвојити четири зоне:

ЗОНА I - Зона истраживачко – туристичког центра

У оквиру ове зоне наћи ће се објекти у функцији истраживачког центра.
Површина ове зоне износи 29,11 ha.

ЗОНА II - Зона археолошког налазишта

У овој зони су површине археолошког налазишта и површине заштићене околине налазишта.

Заштићена околина налазишта. Ово је зона ван граница самог археолошког налазишта али са одређеним режимом заштите.

Површина ове зоне износи 46,88 ha.

ЗОНА III - Зона заштитног зеленила

Зона заштитног зеленила уз пут који води ка налазишту.

Површина ове зоне износи 4,81 ha.

У оквиру ове зоне забрањена је било каква изградња.

ЗОНА IV - Зона одморишта

Зона додатних садржаја уз новопланирано одмориште на ауто-путу.

Површина ове зоне износи 6,5 ha.

2. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА

2.1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПОВРШИНА ЈАВНИХ НАМЕНА

Објекти и површине јавне намене у граници Плана детаљне регулације представљају једине целине и функције намењене за општу / јавну употребу, за које се по правилу утврђује јавни интерес и које се, као такве, јављају у свим зонама утврђеним Планом. Обухватају јавне површине и системе (саобраћајне, инфраструктурне), и заштитно зеленило.

Овим Планом се утврђују посебни услови за уређење и изградњу објеката и површина јавне намене, који појединачно за сваку намену или функцију подразумевају сет правила у смислу регулације, нивелације, парцелације, урбанистичких услова за изградњу објеката, посебних услова изградње и сл.

2.1.1. Планиране трасе, коридори и регулација саобраћајница и мреже јавне комуналне инфраструктуре

2.1.1.1. Саобраћајна инфраструктура

Овим планом детаљне регулације дефинише се постојећа и планирана саобраћајна инфраструктура, одређују се правила регулације, правила уређења и правила грађења ових саобраћајница.

Кроз планско подручје пролазе:

- **државни пут I А реда А1** државна граница са Мађарском – Нови Сад – Београд – Ниш – Врање – државна граница са Македонијом. Од km 367+926 до km 369+313. У km 368+986 постоји пролаз испод аутопута.
- **државни пут II А реда број 158** Мала Крсна – Велика Плана – Баточина – Јагодина – Ћуприја – Параћин – Ражањ – Алексинац – Ниш – Доњевац – Лесковац – Владичин Хан – Врање – Бујановац - државна граница са Македонијом. Од km 106+187 до km 106+271. У km 106+210 постоји прикључак пута који води до локалитета.
- **земљани путеви** којима се стиже до локалитета и обрадивих пољопривредних површина.

Државни пут IА реда А1, његов ток, геоетрија и профил су потпуно и јасно издиференциран. Аутопут се задржава у свом кориору са неопходним проширивањем зауставне траке на месту планираних изливних, односно уливних трака. Прикључак паркиралишта на аутопут се планира као једносмерни са тракама за успорење/убрзање, за рачунску брзину од 130km/h. Траке за изливање/уливање су ширине 3.5 m и дужине 250 m (190 m за успоравање/убрзавање и 60 m за промену правца возила). Паркиралиште је на аутопуту од km 368+813 до km 367+926. Паркиралиште омогућава заустављање и паркирање путничких и теретних возила и пешачки прилаз научно - истраживачком центру. За потребе израде плана израђено је идејно решење за паркинг уз ауто - пут Е-75 у зони археолошког локалитета Дреновац. Идејно решење је саставни део документационе основе овог плана. Паркиралиште се обавезно ограђује заштитном оградом са пешачким пролазом према археолошком налазишту, без могућности пролаза моторних возила са државног пута I А реда А1 на приступне саобраћајнице.

Пратећи садржаји у оквиру паркиралишта су:

1. Зелено разделно острво, улазна и излазна коловозна трака
2. Паркинг путничких аутомобила са 20 места, паркинг теретних возила са 8 паркинг места и аутобуса са 2 места;
3. Јавна чесма, санитарни чвор (минимум 40,0m² бруто);
4. Места за одмор и седење за минимум 50 особа, надстрешница, телефонска говорница и пејзажно уређена површина за одмор од 500 до 1000 m²;
5. Табла са називом и планом паркиралишта на улазу у паркиралиште (информација о непосредном окружењу и његовим мотивима) и табла на излазу са паркиралишта са основним информацијама о даљем путу (о главним саобраћајним скретањима према градовима, бањама, туристичким дестинацијама, природним и културним добрима и др);
6. Остали функционални садржаји путног саобраћаја.

Додатни садржаји паркиралишта:

1. Мањи кафе/ресторан, мања продавница, мање игралиште (за одбојку или кошарку);
2. Мини-пијаца за продају локалних пољопривредних и традиционалних занатских производа, са наткривеним тезгама и пратећим санитарним уређајима;
3. Могући информативни-туристички пункт у функцији промоције туризма;
4. Простор за приручна средства прве помоћи и помоћи на путу за путничке аутомобиле (минимум 30,0m²);
5. По потреби службени објект за нужни смештај на паркиралишту и свратиште инспекције и полиције.

Државни пут II А реда број 158, остаје у постојећој регулацији, која је довољно широка за све интервенције уколико су потребне на државном путу. Сем ширине коловоза од 7.0 m (2x3,5 m) не дефинишу се остали елементи попречног профила из разлога тешко и нереално дефинисати елементе на овако краткој деоници. Планирано је побољшање саобраћајног решења прикључка у km 106+210 . Овај прикључак је постојећи и на терену и у катастру непокретности.

Земљани путеви, односно њихове трасе се задржавају, путеви се дограђују и реконструишу у **јавне приступне саобраћајнице**. Поједине саобраћајнице у склопу свог профила садрже и једнострану тротоар којим се обезбеђује и пешачки саобраћај до свих садржаја .

Ове јавне приступне саобраћајнице

- имају нову регулацију (мењају постојећу регулацију)
- коловоз је ширине 5,5 m (2x2,75 m)
- Носивост коловозне конструкције за сабирне саобраћајнице је за средњи или лак саобраћај (мин. оптерећење 60 kN по осовини)

Поред новопланираног паркинга уз ауто - пут Е-75 , планирана је још једна површина за јавно паркирање уз приступну саобраћајницу која излази на државни пут II А реда број 158. Број и положај паркинг места на овом паркиралишту биће дефинисани пројектном документацијом.

2.1.1.2. Водоснабдевање и одвођење отпадних вода

Водоснабдевање

У највећем делу обухвата плана није изграђена дистрибутивна водоводна мрежа, али постоји могућност да се изгради и повеже на постојећу водоводну мрежу која је лоцирана уз западну границу плана. Изградња водоводне мреже у појасу постојећих и планираних саобраћајница је неопходна због потребе водоснабдевања и противпожарне заштите постојећих и планираних објеката. Планира се водоводна мрежа пречника Ø100mm од полиетиленских цеви са свим потребним објектима на њој (хидранти, шахтови, испусти и др). Потребно је да капацитет планиране водоводне мреже буде 10 l/s, а притисак у цевима од 3-6 bar.

Начин прикључења на планирани водовод, димензије водомерног шахта и пречник прикључка и водомера ће се одређивати кроз услове ЈП „Водовод“ из Параћина.

У оквиру границе плана, лоцирана су два слаба извора, која се не користе и две чесме. Уколико се укаже потреба за коришћењем ових изворишта и чесми потребно је урадити следеће:

• Зоне санитарне заштите изворишта

Заштита изворишта воде за пиће је обавеза која проистиче из Закона о водама (Сл. гласник РС бр. 30/2010, 93/2012, 101/2016) и Правилника о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите и изворишта водоснабдевања („Сл. гласник РС“ бр. 92/08).

У циљу заштите постојећих изворишта и чесми унутар обухвата плана, а у складу са наведеним Законом и Правилником, надлежни орган локалне самоуправе треба да донесе Решење којим би се дефинисале зоне санитарне заштите за постојећа изворишта, и то:

- зоне непосредне заштите (зоне строгог надзора)
  - ужа зона заштите (зоне ограничења)
  - шира зона заштите (зона надзора),
- као и услове, начин коришћења и одржавања истих.

У зонама непосредне заштите изворишта треба поставити жичане ограде минималне висине 2m, које онемогућавају приступ неовлашћеним лицима, са капијама које се закључавају.

- **Чесме**

Уколико постоји потреба да се вода са постојећих чесми користи за јавно снабдевање становништва, њен квалитет мора одговарати Правилнику о хигијенској исправности воде за пиће (Сл.лист СРЈ бр.42/98, 44/99) и редовно се контролисати.

Фекална канализација

У зони обухваћеној овим планом нема изграђене јавне канализације за одвођење отпадних вода. Због тога ће се отпадне воде из објеката одводити у водонепропусне септичке јаме, које ће бити лоциране на истој катастарској парцели на којој је и објекат или мини-постројења за пречишћавање отпадних вода.

Атмосферска канализација

У зони обухваћеној пројектом атмосферска канализација не постоји.

Планом је предвиђена изградња кишне канализације за одвођење атмосферских вода са површине са стационарним саобраћајем – паркинг простора у путни јарак државног пута IА реда. Пре упуштања атмосферских вода у путни јарак, неопходно је спровести поступак издвајања масти и уља из воде која се испушта помоћу сепаратора масти и уља, које ће бити лоцирано на површини са зеленилом. Са кровова постојећих и планираних објеката кишница ће се одводити каналима ка површинама са зеленилом.

2.1.1.3. Електроенергетска инфраструктура

Постојеће стање

Подручје општине Параћин поседује одговарајуће електроенергетске објекте који задовољавају потребе постојећих потрошача. Планско подручје предвиђено за археолошко налазиште Дреновац је смештено уз аутопут Е-75 Ниш - Београд.

Преко планског подручја прелазе електроенергетски објекти вишег напонског нивоа – транзитни ДВ 110, 35 и у непосредној близини је 10kV.

Напајање дела конзумног подручја електричном енергијом на коме се планира археолошко налазиште Дреновац је реализовано преко ТС 35/10kV „Параћин V” (Крежбинац), укупне инсталисане снаге 2x4MVA. Од ТС 35/10kV “Параћин V” се електрична енергија дистрибуира на средњенапонском нивоу 10kV, а потом се преко трансформације 10/0.4kV испоручује крајњим потрошачима - купцима.

Постојећи ДВ 10kV који се од ТС 35/10kV „Параћин V” - Крежбинац (шифра 122015) простира ка истоку, прелази преко аутопута Е-75 ка ТС 10/0.4 kV „Крежбинац 1” (шифра 122421). Далековод је изграђен као надземни на челично – решеткастим стубовима са Ал-че проводницима пресека 3x50mm².

У близини планског подручја нема постојећих објеката ТС 10/0.4kV, као ни напојне нисконапонске мреже 0,4kV.

Распоред и напајање електроенергетских објеката (далеководи 110kV, 35kV и 10kV) је приказан на ситуационом плану – графички прилог, у оној мери у којој се предметна мрежа налази уцртана на катастарској подлози надлежне Службе за катастар и непокретности.

У тренутку израде Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац издати су Технички услови за планско подручје од стране Електропривреде Србије – ЕПС Дистрибуције бр. 4921/2014, као и Услови за прикључење на дистрибутивни систем електричне енергије бр. 1350/2014 који су издати Археолошком институту у име инвеститора.

Правила уређења

Електроенергетска мрежа на целокупном простору мора бити функционална и прилагођена потребама програмског развоја за разматрана подручја, као и усклађена са одредбама из планова вишег реда, односно Просторног плана Републике Србије. Такође, морају се поштовати досадашњи, усвојени плански акти, који су дали одређене смернице и дефинисали поставке и циљеве.

Планско подручје је неизграђено пољопривредно земљиште, а предмет плана је археолошко налазиште у оквиру кога је планирано формирање научноистраживачког центра за проучавање неолита Балкана. Центар би требало да буде база научног истраживања, али у исто време би требало да има туристичку, образовну и еколошку димензију. Планирана површина јавне намене обухвата земљиште планирано за саобраћајнице, археолошко налазиште и заштитно зеленило. У оквиру обухвата Плана постоји изграђени објекат истраживачког центра. Потребно је обезбедити напајање наведених садржаја као и изградња инсталације јавне расвете дуж свих саобраћајница у планском подручју.

У делу планског подручја предвиђеног за археолошко налазиште ограничена је изградња објеката због близине надземних водова 110kV, 35kV и 10kV који туда пролазе.

У наредном периоду, очекује се потреба за напајањем објеката будућег комплекса истраживачког центра ел. енергијом. Недостајућа електрична енергија се може обезбедити изградњом нових електроенергетских објеката. Потребно је изградити нову трафостаницу 10/0.4 kV сличну типу СБТС снаге 250kVA, коју треба лоцирати у централној зони археолошког налазишта, чиме ће се омогућити безбедно и квалитетно напајање већег дела објеката који ће се градити на планском подручју. Прикључак нове СБТС "Крежбинац V", шифра (122425) извести кабловским водом типа ХНЕ 49-А 3х(1х150)mm² из правца ДВ извода 10kV "Крежбинац", а прикључење извршити на постојећем челично – решеткастом стубу поред аутопута, на којем је потребно уградити растављач. Потребно је урадити статичку проверу стуба и извршити потребна ојачања стуба, ради постављања растављача на одговарајућој висини. Нову ТС 10/0.4 kV градити као стубну бетонску трафостаницу на армирано бетонском стубу типа 12/1600, са растављачем за спољну монтажу, са енергетским трансформатором са сниженим губицима снаге 250kVA и нисконапонским разводним орманом са одговарајућим бројем НН извода. Према техничким условима надлежне ЕПС Дистрибуције потребно је у НН разводном орману омогућити прикључење најмање 4 кабловска извода. Такође предвидети посебан мерни орман ИМО на стубу новопланиране ТС за смештај мерних уређаја (трофазно дигитално полуиндиректно бројило), док струјне мерне трансформаторе сместити у РО новопланиране ТС 10/0.4 kV на шинама иза прекидача, тако да се мери потрошња ел. енергије свих НН извода за напајање објеката будућег комплекса. Новопланирану ТС градити сагласно одредбама техничке препоруке Е.Д. Србије Т.П. бр.1в и Т.П. бр.7.

Нисконапонску мрежу градити као кабловску поред планираних саобраћајница, кабловима типа ХР00-А и РР00-А одговарајућег пресека. Избор и полагање кабловских водова треба извршити сагласно одредбама техничке препоруке Е.Д. Србије Т.П. бр.3. Каблове полагати слободно у земљишту поред планираних саобраћајница, а на местима укрштања кроз кабловску канализацију изграђену ПВЦ цевима минималног пречника $\phi 110$ mm. Каблове разводити до кабловских прикључних кутија типа КПК на фасади будућих

објеката, израђених од полиестера, а прикључење у исте вршити на принципу улаз – излаз.

Све саобраћајнице, као и пешачке стазе у планском подручју археолошког налазишта морају имати јавну расвету коју треба градити са светиљкама које се постављају на челичне стубове – канделабере, а напајање истих се врши кабловским водовима 4x25mm² типа PP00-A из новопланиране ТС 10/0.4kV "Крежбинац V".

Треба користити економичне светлосне изворе као што су натријумове светиљке високог притиска, метал-халогене светиљке и ЛЕД извори светлости одговарајуће снаге, које ангажују мању потрошњу ел. енергије уз већу ефикасност осветљења.

У планираној ТС 10/0.4kV "Крежбинац V" треба уградити одговарајућу опрему за напајање и управљање јавном расветом као и за мерење потрошње ел. енергије за ове намене.

Приликом извођења свих врста земљаних радова којима се задире у тло морају се предвидети заштитна археолошка испитивања. Нарочито треба подвући обавезе инвеститора код реализације инфраструктурне мреже да финансирају археолошку обраду терена, надзор.

Као заштиту од идиректног напона додиром треба применити ТН систем, сагласно SRPS N.B2.741.

Начин обезбеђења електричном енергијом за планско подручје се врши преко новоизграђених електроенергетских објеката приказаних на графичком прилогу *бр. 8 План мреже и објеката комуналне инфраструктуре у Р=1:2500*.

2.1.1.4. Гасификација

У оквиру Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац у општини Параћин, не постоји изграђена дистрибутивна гасоводна мрежа од полиетиленских цеви притиска МОР до 4бара.

У границама Плана налази се изграђени челични гасовод радног притиска МОР 50 бара, пречника цеви $\varnothing 457\text{mm}$ ознаке МГ – 09 Параћин Појате деоница ГРЧ „Карађорђево брдо“ – ГРЧ Појате.

Ширина заштитног појаса око гасовода је 30m где је забрањена градња објеката за боравак људи.

Ширина експлоатационог појаса гасовода износи 12m (6m са обе стране осе гасовода) и у овом појасу је забрањено градити све објекте који нису у функцији гасовода. У овом појасу је забрањено изводити радове и друге активности (постављање трансформаторских станица, пумпних станица, подземних и надземних резервоара, сталних камп места, возила за камповање, контејнера, складиштење силиране хране и тешко транспортујућих материјала, као и постављање оgrade са темељом и сл.) изузев пољопривредних радова дубине до 0,5m без писменогодобрења оператера транспортног система. У експлоатационом појасу гасовода забрањено је садити дрвеће и друго растиње чији корени досежу дубину од 1 m, односно за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

За подмиривање енергетских потреба, грејања, кувања, припрему санитарне воде налазишта Дреновац, потребно је планирати изградњу дистрибутивне гасоводне мреже притиска МОР 4 бара.

У складу са наменом објеката постојећих и потенцијалних потошача, у границама Плана, мерење потрошње гаса вршиће се на мерним местима код потрошача гаса.

При избору положаја гасоводне трасе мора се осигурати:

- Безбедан и поуздан рад дистрибутивног гасовода као и заштита имовине и људи;
- Да гасовод не угрожава постојеће или планиране објекте а према планираним намена коришћења земљишта;
- Испуњење услова у погледу техничких захтева других инфраструктурних објеката а у складу са важећим прописима;
- Усклађивање са геотехничким захтевима;
- У насељеним местима гасовод по правилу водити регулационим појасом, зеленим површинама, тротоарима, саобраћајницама.

2.1.1.5. Телекомуникациона инфраструктура

Постојеће стање

На подручју ПДР Археолошког налазишта Дреновац постоје телекомуникационе инсталације. У функцији су два оптичка кабла од којих један капацитета 8x24 влакна (магистрални правац) а други капацитета 8x2 влакна , као што је приказано у графичком прилогу (приказано у графичком прилогу бр.8.).

Планирано стање

На подручју ПДР Археолошког налазишта Дреновац постоје телекомуникационе инсталације. У функцији су два оптичка кабла од којих један капацитета 8x24 влакна (магистрални правац) а други капацитета 8x2 влакна , као што је приказано у графичком прилогу.

2.1.2. Археолошко налазиште (Зона I и Зона II)

Неолитско насеље на локалитету Слатина-Турска чесма у Дреновцу представља једно од најзначајнијих неолитских налазишта централног Балкана. Површински налази простиру се на површини од око 60 хектара, а геофизичка снимања терена показала су да се остаци архитектуре најмлађе фазе овог насеља простори на површини преко 40 хектара. Најстарији, за сада познати, трагови насељавања ове локације датирају из времена 6000-6100. година пре н.е.. За сада се може говорити о постојању два насеља: старијем старчевачком које је егзистирало у периоду 6000/6100-5900. година пре н.е. и млађем винчанском, које је егзистирало у периоду 5300-4600/4500. година пре н.е. Културни слој у претпостављеном централном делу налазишта завршава се на дубинама око 7 m. Археолошка истраживања у организацији Археолошког института и завичајног музеја Параћин изводе се од 2004. године. До 2012. године истраживања су имала заштитно-ревизиони и пробни карактер, а од 2013. године предузета су систематска ископавања најмлађе фазе насељавања, где су досадашњи резултати показали да је током те фазе на овој локацији било 600-700 објеката, углавном стамбене намене, тако да је у Дреновцу у одређеном периоду могло живети око 2500 становника. Посебно је важно истаћи да су из тог периода констатоване спратне куће и да су стамбена архитектура и организација насеља били на веома високом нивоу. За сада, остаје непознаница шта је био разлог напуштања ове локације и шта је било са становништвом овог насеља, јер је евидентно да су сви, до сада истражени, објекти били спаљени.

Чињеница да је ово налазиште пресечено аутопутем Београд-Ниш отвара велике могућности да се ово налазиште претвори и у озбиљну туристичку дестинацију. Имајући у виду научно-истраживачки потенцијал и могућности за развој туризма екипа Археолошке радионице урадила је пројекат будућег развоја овог налазишта. У том смислу Археолошки институт основао је Центар за пручавање неолита Балкана и урадио Пројекат археолошког парка у Дреновцу. У међувремену изграђен је један објекат за смештај истраживача и покретних археолошких налаза и једна заштитна конструкција за истраживање и презентацију неолитске архитектуре.

Осим ископавања ради се и на обележавању, сортирању, реконструкцији и конзервацији предмета. У питању је обиље археолошког материјала непроцењиве вредности јер је овај локалитет био један од највећих неолитских насеља са око 1500 кућа. Јако су густо биле постављене куће и то у правилним размацима, што говори да је град имао добру унутрашњу организацију.

Близина Коридора 10 услов је за даљи развој овог неолитског налазишта, а велики кораци у том правцу већ су начињени. Изградња балон-сале под којом истраживачи раде - био је први од корака. Планирано је подизање још неколико заштитних балона на најкарактеристичнијим местима у сврху истраживања, заштите и презентације ископина. До локалитета изграђене су приступне стазе, а у непосредној близини саграђен је објект Центра за истраживање неолита, који ће бити база за будуће истраживаче.

На локацији, у **зони I**, су планирани следећи објекти:

- Истраживачки центар – фаза 1, спратности П+1 (већ саграђен али није приведен намени)
- Истраживачки центар – фаза 2, спратности П+1
- Музеј, спратност П+0
- Ресторан, спратности П+0
- Стамбено пословне јединице, спратност П+1
- Ауто камп
- Четири балона, спратности П+0 (један је подигнут)

Тачан положај ових објеката биће разрађен Урбанистичким пројектом.

У **зони II** није планирана изградња објеката у функцији Истраживачког центра, али је могуће подизање „балона“ и заштитних конструкција изнад места на којима се утврди постојање налазишта.

Овај простор биће заштићен и негован као аутохтони природни предео, без видљивог ремећења природних форми тла и вегетације. Делом ће бити заступљена само врло ограничена, контролисана пољопривреда, односно производња сена и прегонска испаша, зависно од еколошког капацитета простора. Ради очувања и оплемењивања природног предела најуже зоне, пољопривредне површине овог простора уредиће се и користити искључиво као пашњаци и ливаде, уз побољшање квалитета травног покривача чишћењем терена од камења, корова и отпадака, подсејавањем одговарајућим сортама аутохтоних племенитих трава и легуминоза, прихрањивањем органским ђубривима (уз контролисани додатак минералних ђубрива), према агротехничким принципима неге трајних травњака, уз режим редовног кошења, у комбинацији са контролисаним прегонским напасањем стоке.

Планирано је и ново стајалиште тј. паркинг крај ауто-пута, па ће туристи коначно имати приступ локалитету.

Кад пројекат буде завршен, општина Параћин добиће крај Дреновца Центар за истраживање неолита, јединствену установу на Балкану. Биће то станица научника и истраживача из целог света, место за истраживање и едукацију и својеврсна туристичка атракција.

Заштићена околина археолошког налазишта (Зона II)

На простору ван граница предложених за утврђивање археолошког налазишта Слатина - Турска чесма за културно добро – археолошко налазиште,

- Неопходно је обавезно присуство стручњака надлежног Завода за заштиту споменика културе приликом извођења свих земљаних радова
- Трошкови надзора над извођењем радова падају на терет инвеститора
- Инвеститор је дужан да обавести Завод за заштиту споменика културе у Крагујевцу 15 дана пре почетка планираних радова

За ову намену важе сва правила као и у Зони II

2.1.3. Заштитно зеленило (Зона III)

Заштитно зеленило, дато графички као посебна намена, представља површину (4,1ha) уз локални пут који води до самог археолошког налазишта.

У овој зони планиран је паркинг за посетиоце археолошког налазишта

У оквиру ове намена забрањена је било каква изградња.

При озелењавању, дати предност аутохтоним врстама (минимално 50% врста) које су највише прилагођене локалним педолошким и климатским условима. Могуће је користити егзоте за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине а да при том нису инвазивне и одређени проценат пажљиво одабраних зимзелених (четинарских) врста.

2.1.4. Одмориште (Зона IV)

Према Условима добијеним од Пuteва Србије (бр.953-1341/17-1 од 09.02.2017. год) на овом простору, а у складу са „Изнамама и допунама прсторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75“, планирана је површина Одморишта са следећим садржајима:

1. Мањи кафе/ресторан, мања продавница, мање игралиште (за одбојку или кошарку);
2. Мини-пијаца за продају локалних пољопривредних и традиционалних занатских производа, са наткривеним тезгама и пратећим санитарним уређајима;
3. Могући информативни-туристички пункт у функцији промоције туризма;
4. Простор за приручна средства прве помоћи и помоћи на путу за путничке аутомобиле (минимум 30,0m²);
5. По потреби службени објект за нужни смештај на паркиралишту и свратиште инспекције и полиције.

За ову површину обавезна је израда Урбанистичког пројекта.

Предлаже се, да се око целог Археолошког налазишта утврди заштитни појас (око 100 метара), јер су границе налазишта утврђене на основу геомагнетског снимка и не може се са сигурношћу тачно дефинисати докле је могуће наићи на арх.материјал. У том случају би на овом простору важила правила заштите као за Зону II.

2.2. ЗОНЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Овим Планом прописује се обавезна израда Урбанистичких пројеката у Зони I и Одморишта у Зони IV.

2.3. ЗЕМЉИШТЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2.3.1. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Регулативним радовима првенствено ће бити спречено изливање воде из корита водотокова на подручју Плана, при наиласку таласа великих вода. Радовима на уређењу обезбедиће се несметано и безбедно протицање малих и великих вода, правилнији пронос суспедованог и вученог наноса, консолидације корита и обала, заштита од плављења и пријем атмосферских вода отеклих са подручја налеглих на речни ток.

Уређење обала и евентуалну регулацију водотока извести тако да у што већој мери одговара природној конфигурацији терена. Све регулационе интервенције у кориту сводити на тзв. природну регулацију, која омогућава, не само да се очува постојећи биодиверзитет, већ и да се повећа разноврсност биоценоза, посебно фитоценоза, у обалном појасу. У том смислу, довољне су интервенције на стабилизацији конкавних речних обала код најоштријих кривина, употребом искључиво природних материјала, пре свега камена.

За све објекте у зони корита велике воде неопходно је прибавити одговоарајућа водна акта.

Није дозвољено неконтролисано уклањање вегетације са обала водотока.

Није дозвољено формирање комуналних депонија на обалама водотока.

Није дозвољено депоновање било каквог материјала на обалама водотока.

На местима укрштања инсталација (водовод, ел. каблови и сл.) са потоцима, каналима и јаругама кота горње ивице укопаних инсталација мора бити на минималној дубини од 1,5m, од коте дна корита потока, уз потребно осигурање прелаза. За сва укрштања водотокова са саобраћајницама, спровести хидраулички прорачун за велике воде вероватноће појаве Q1% и предвидети зазор од коте велике воде до доње ивице конструкције.

2.4. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На основу Одлуке о изради Плана детаљне регулације за археолошког налазишта Дреновац, (бр 353-665/2014-01-II од 10.09.2014. год.) обавезна ја израда Стратешке процене утицаја Плана на животну средину, а у складу са Мишљењем надлежног органа бр. 501-64-1/14/04 од 27.08.2014.год.

Заштита животне средине подразумева поштовање свих општих мера заштите животне средине и природе и прописа утврђених законском регулативом. У том смислу се, на основу анализираних стања животне средине у планском подручју и његовој околини и на основу процењених могућих негативних утицаја, дефинишу мере заштите. Мере заштите имају за циљ да утицаје на животну средину у оквиру планског подручја сведу у оквиру граница прихватљивости, а са циљем спречавања угрожавања животне средине и здравља људи. Мере заштите омогућавају развој, спречавају конфликте на датом простору што је у функцији реализације циљева одрживог развоја.

Дефинисање мера заштите извршено је на основу анализе стања животне средине, процене могућих утицаја Плана на животну средину и фактора животне средине за које је утврђено да могу бити изложени највећем утицају.

2.4.1. Заштита природних ресурса и природних добара

Заштита и унапређивање животне средине подразумевају услове за заштиту њених основних елемената:

2.4.1.1. Заштита ваздуха

Очување квалитета ваздуха на планском подручју и успостављање вишег стандарда квалитета ваздуха оствариће се применом следећих правила и мера заштите:

- инсистирати на коришћењу гаса и алтернативних горива (биогаз и др.), у свим возилима друмског саобраћаја
- унапређење квалитета ваздуха обезбедити даљим развојем заснованом на рационалнијој употреби енергије и повећању енергетске ефикасности
- обавезно је постављање филтера у објектима у којима се врши термичка обрада хране (свих врста)

- спречити градњу објеката који могу угрозити околину, односно који користе токсичне, или у процесу производње производе опасне материје, буку, непријатне мирисе и сл.
- реконструкција и изградња нових саобраћајница мора бити заснована на строгим еколошким принципима према европским стандардима
- приликом грађевинских радова на изградњи објеката током летњих месеци посебну пажњу усмерити ка смањењу запрашености честицама грађевинског отпада местимичним заливањем површина на којима је депонован грађевински шут и остали отпад;
- израда регистра извора загађивања ваздуха и успостављање мониторинга
- обавезна је доступност резултата испитивања и праћења стања квалитета ваздуха
- редовно информисање јавности и надлежних институција, у складу са важећим Законом
- стална едукација и подизање еколошке свести о значају квалитета ваздуха и животне средине.

Законом о заштити животне средине ("Сл. Гласник РС" бр. 135/04, 36/09, 72/09 и 43/11.), Правилником о граничним вредностима, методама мерења имисије, критеријумима за успостављање мерних места и евиденцији података ("Сл. Гласник РС" бр. 54/92, 30/99 и 19/06.), Правилником о граничним вредностима емисије, начину и роковима мерења и евидентирања података ("Сл. гласник РС" бр. 30/97 и 35/97) и Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздуху ("Сл. гласник РС" бр. 71/10), дефинисане су основне одредбе за систематско и континуално праћење загађујућих материја, методе мерења и дозвољене концентрације.

2.4.1.2. Заштита земљишта

Заштита земљишта спроводиће се применом правила и мера заштите:

- обавезно је спровести систематско/периодично праћење квалитета земљишта
- обавезно је прописивање изградње водонепропусних септичких јама до изградње канализационе инфраструктуре у деловима насеља у којима није изграђена иста
- изградњом канализације на планираном подручју, смањиће се опасност од потенцијалног загађивања тла и подземних вода од стране планираних намена
- обавезно је планирање и спровођење превентивних мера заштите приликом коришћења земљишта за оне делатности за које се очекује да ће знатно оштетити функције земљишта
- обезбедити услове за спречавање стварања "дивљих" депонија
- забрањено је неконтролисано депоновање свих врста отпада

2.4.1.3 Заштита вода

Приоритетне активности са становишта заштите вода у наредном планском периоду односиће се на адекватну заштиту вода што ће се остварити применом следећих мера заштите:

- обавезна је континуирана контрола квалитета воде за пиће, доградња водоводне мреже
- избор материјала за изградњу канализације извршити у складу са обавезом да се спречи свака могућност неконтролисаног изливања отпадних вода у околни простор, што подразумева адекватну отпорност цевовода и прикључака на све механичке и хемијске утицаје, укључујући и компоненту обезбеђења одговарајуће флексибилности, а због могуће геотехничке повредљивости геолошке средине у подлози цевовода (слегање, течење, клижење, бубрење материјала и др.);

- изградњу саобраћајних површина (интерне саобраћајнице, паркинзи и сл.) вршити са водонепропусним материјалима отпорним на нафту и нафтне деривате и са ивичњацима којима ће се спречити одливање воде са саобраћајаних површина на околно земљиште приликом њиховог одржавања или за време падавина;
- атмосферске воде са условно чистих површина (кровови, надстрешнице) могу се без претходног пречишћавања слободно испустити у околне зелене површине;
- није дозвољено депоновање било каквог материјала на обалама водотока,
- забрањено је упуштање загађених и потенцијално загађених атмосферских и свих отпадних вода, без претходног третмана до нивоа за захтевану класу водотокова, према Уредби о категоризацији водотока и Уредби о класификацији вода и забраном депоновања било каквог отпада у приобаљу
- забранити упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама
- неопходно је планирати и спровести низ мера санационо-уређајног карактера са нагласком на хортикултурним интервенцијама и уклањању или обликовању естетски незадовољавајућих елемената простора
- неопходна је едукација корисника ради смањења примарног загађења, увођењем контроле квалитета воде за пиће из локалних бунара од стране стручних служби
- неопходно је применити принцип “загађивач плаћа” у процесу приватизације, власници на време морају да знају све економске последице на том плану (улагање у заштитне системе за пречишћавање) или плаћање надокнаде које морају да буду веће од ефективних трошкова пречишћавања отпадних вода;
- Неопходно је пре било каквих бушења, тј. истражних радова урадити сву потребну техничку документацију, уз сагласност надлежних институција

2.4.1.4. Заштита од буке

Приликом извођења радова користити механизацију и уређаје који својим радом неће довести до прекорачења дозвољеног нивоа буке у складу са наменом простора.

Бука је, физички посматрано, емитована енергија која се преноси таласима кроз ваздух. Људско ухо другачије препознаје, код истог нивоа буке, ниске фреквенције од високих. Високе фреквенције код истог нивоа буке више сметају. Мерење и вредновање јачине буке прилагођено је функцији човечијег чула слуха. Јачина буке се мери у децибелима, односима логаритама вредности датог нивоа буке и нивоа буке на прагу чујности (dB) и редукује на еквивалентну фреквенцију (A) – dB(A).

Заштита од буке у животној средини засниваће се на спровођењу следећих правила и мера заштите:

- поштовањем граничних вредности о дозвољеним вредностима нивоа буке у животној средини у складу са прописима
- подизањем појасева заштитног зеленила и техничких баријера на најугроженијим локацијама
- обавезном израдом Студија о процени утицаја на животну средину за све објекте и делатности, потенцијалне изворе буке и вибрација.

Законски нормативи у вези заштите становништва од штетног дејства буке доносе се у облику максимално дозвољеног нивоа меродавног параметра или параметара који представљају полазну обавезу испуњења услова везаних за проблематику буке.

Највиши нивои буке утврђени су Правилником о методологији за одређивање акустичних зона („Сл.гласник РС“ бр.72/10). Граничне вредности индикатора буке дате су у наредној табели, а прописани Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Сл. гласник РС“, бр.75/2010). Граничне вредности се односе на укупну буку која потиче од свих извора буке на посматраној локацији.

Табела бр. 1 . Граничне вредности индикатора буке* на отвореном простору ниво буке у dB(A) у границама обухвата Плана

Зоне	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољашње буке dB(A)	
		Дан	Ноћ
II	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45

* индикатор буке је акустичка величина којом се описује бука у животној средини и изражава се у dB(A)

Код изградње нових објеката препоручује се уградња двоструких преградних зидова, ради боље изолације од негативног утицаја саобраћајне буке (нарочито у непосредној близини планираних саобраћајница). У случајевима изградње трафостаница које се планирају у непосредној близини стамбених и јавних објеката применити додатну звучну заштиту применом одговарајућих изолационих материјала.

2.4.1.5. Управљање отпадом

У циљу ефикасног управљања отпадом на подручју Плана утврђују се следеће мере:

- За све врсте отпада које настају у обухвату Плана обављањем редовних активности, односно боравком туриста, обезбедити адекватне судове за прикупљање отпада водећи рачуна о начину и могућностима извожења смећа са предвиђених површина, сходно саобраћајним решењима; обезбедити потребан простор, услове и опрему за сакупљање, разврставање и привремено чување различитих врста отпада (комунални, амбалажни, органски, рециклабилни отпад и др.) до предаје оператеру који поседује дозволу за управљање наведеним врстама отпада, у складу са Законом о управљању отпадом ("Сл. гласник РС", бр. 36/09 и 88/10);
- Обезбедити довољан број и правилан распоред корпи за смеће од материјала чији се изглед уклапа у амбијенталну целину, водећи рачуна о визуелној усклађености са околином.

2.4.2. Заштита од пожара

У планским решењима, односно прописаним правилима уређења и грађења у обухвату Плана, уграђене су превентивне мере заштите од пожара, и то у смислу:

- обезбеђења безбедносних појасева у зонама којима се спречава ширење пожара;
- прописивања обавезе изградње спољашње и унутрашње хидрантске мреже у објектима, у складу са прописима, посебно за производне и друге намене у зони рада;
- капацитети планиране водоводне мреже као и капацитет изворишта обезбеђује довољне количине воде;
- планирана мрежа саобраћајница, приступних путева и пролаза за ватрогасна возила прописаним појасевима регулације обезбеђује приступ објектима;
- правилима грађења за објекте у грађевинским зонама и целинама утврђена је обавеза обезбеђивања приступа ватрогасним возилима.

У циљу испуњења грађевинско-техничких, технолошких и других услова, планирани објекти треба да се реализују према:

- 1) Закону о заштити од пожара („Службени гласник РС“, 111/2009);
- 2) Правилнику о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређења платоа за ватрогасна возила у близини објекта повећаног ризика од пожара („Службени

лист СРЈ“, 8/95), према коме најудаљенија тачка коловоза није даља од 25 m од габарита објекта;

3) Правилнику о техничким нормативима за заштиту складишта од пожара и експлозије („Службени лист СФРЈ“, 24/87);

4) Правилнику о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења („Службени лист СРЈ“, 41/93);

5) Правилнику о техничким нормативима за електро инсталације ниског напона („Службени лист СФРЈ“, 53/88, 54/88 и 28/95);

6) Правилнику о техничким нормативима за спољну и унутрашњу хидрантску мрежу за гашење пожара („Службени лист СФРЈ“, 30/91);

7) Правилнику за стабилне инсталације за дојаву пожара („Службени лист СРЈ“, 87/93);

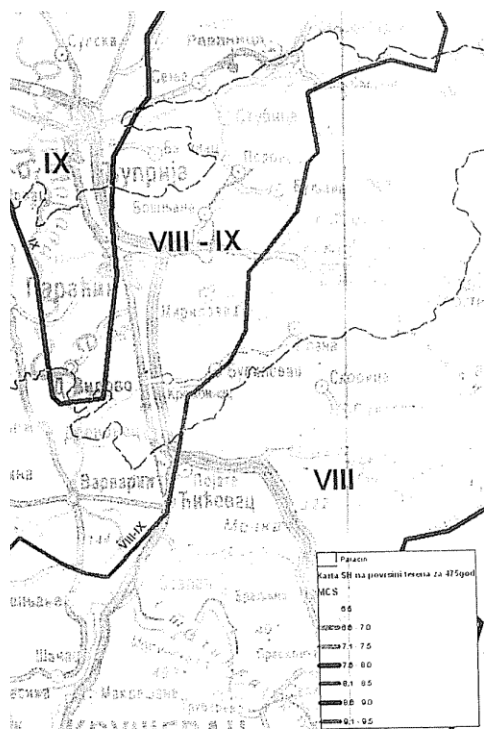
8) осталим законским прописима.

2.4.3. Заштита од елементарних непогода

2.4.3.1. Заштита од земљотреса

Основа за пројектовање по ЈУС стандарду, важећој законској регулативи у Србији, је сеизмички интензитет приказан на Сеизмолошкој карти за повратни период од 500 година према пропису: Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (Сл.лист СФРЈ 31/81,49/82,29/83,21/88 и 52/90).

На карти су приказани очекивани макросеизмички интензитети на површини терена за карактеристично тло.

Слика 1. Карта сеизмичког хазарда за повратни период 457 г. на површини терена општине Параћин

По ЕН1998-1 улазни параметри за сеизмичку анализу изведени су из услова да се објекат, просечног века експлоатације од 50 година, не сруши, што одговара сеизмичком дејству са вероватноћом превазилажења од 10% у периоду од 50 година. Овај земљотрес има повратни период догађања од $T_{NCR} = 475$ година. Други услов садржан је у захтеву да се ограничена оштећења могу јавити само као последица дејства земљотреса за који постоји вероватноћа да буде превазиђен од 10% у периоду од 10 година односно земљотресом који има просечан повратни период од 95 година.

Основна мера заштите од земљотреса представља примену принципа асеизмичког пројектовања објеката, односно примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи на сеизмичким подручјима. Урбанистичке мере заштите, којима се

непосредно утиче на смањење повредивости територије, уграђене су у планска решења, при чему су дефинисане све безбедне површине на слободном простору - паркови, игралишта, које би у случају земљотреса представљале безбедне зоне за евакуацију, склањање и збрињавање становништва. Овим се обезбеђује одговарајући степен заштите људи и минимална оштећења грађевинских објеката, односно континуитет у раду објеката од виталног значаја у периоду након земљотреса.

Основне смернице које треба примењивати су следеће:

- обезбедити довољно слободних површина које прожимају урбане структуре, а посебно водити рачуна о габаритима, спратности, лоцирању и фундирању објеката;
- главне коридоре комуналне инфраструктуре потребно је водити дуж саобраћајница и кроз зелене површине и на одговарајућем одстојању од грађевина;
- обавезна је примена важећих сеизмичких прописа при реконструкцији постојећих и изградњи нових објеката.

Могућа заштита односи се на усклађен размештај функција и намена у простору и строго поштовање законских прописа о сеизмичким дејствима на конструкције, уз детаљно истраживање терена.

С обзиром на то да законска регулатива у овој области није у довољној мери развијена и усаглашена са светским стандардима, у смислу прописивања посебних мера заштите у примени је Правилник о техничким нормативима за изградњу објеката високоградње у сеизмичким подручјима (*Службени лист СФРЈ, бр. 31/81, 49/82, 29/83, 21/88 и 52/90*).

2.4.3.2. Заштита од поплава и атмосферских непогода

Заштита од поплава

У циљу заштите од поплава:

- обавезно је регулисати и усмерити површинске воде,
- забрањује се вршење радњи које могу оштетити корито и обале потока у границама Плана
- правилно и по прописима планирати и изводити инфраструктуру (водовод, канализацију и остало) да оне не би биле узрочник појаве подземне воде,
- ради спречавања и отклањања штетног дејства ерозије и бујица спроводе се превентивне мере до уређења водотока, у складу са чланом 62. Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12).

Заштита од атмосферских непогода

Са циљем да се смањи утицај провале облака на настајање штета потребно је одржавати, односно прочишћавати постојеће потоке и поред истих не подизати објекте – зграде и ограде, које ће ометати проток воде до ушћа у веће водотоке.

Основне заштитне мере против ветрова – олуја су превентивне, јер од њиховог правилног и благовременог извршења у мноме ће зависити ефикасност оперативних мера.

Грађевинско техничке мере се базирају на елементима ојачања, било при изградњи самих објеката или изградом нових.

Дентролошка мера се примењује како за постојеће објекте тако и за објекте предвиђене за градњу. Планским засађивањем високог дрвећа у одређеном распореду и ширини појаса, постижу се врло добри резултати од заштите ветра.

Топографске мере се примењују за насеља и објекте који треба да се граде. Зато је потребно да се добро простудира конфигурација терена (испупчења, удубљења, надморска висина и сл.).

Метеоролошке мере као и услови треба да одиграју значајну улогу при одређивању локације за нове објекте. Зона ветра, јачина, временски периоди појављивања ветра у току годишњег доба и сл. су веома важни подаци, јер ветар посредним путем може да изазове велике штете (стварање наноса или лавина ако има снега).

Исто тако као важна мера је и систематско праћење наиласка ветра и благовремено упозоравање становништва о надлазећим опасностима како би се оно заштитило на време.

2.4.4. Заштита од техничко-технолошких несрећа

2.4.4.1. Заштита од акциденталних загађења

Акциденте могу изазвати непрописно одлагање комуналног отпада, изливање непречишћених употребљених отпадних вода на отворене површине, као и код производних погона. Спречавање акциденталних удеса свих врста могуће је само уз одговорно извођење превентивних мера и мера строгог надзора и контроле.

У циљу побољшања заштите од акцидената потребна је израда мапе хазарда за територију плана детаљне регулације.

2.4.4.2. Заштита нејонизујућег зрачења

По природи технолошког процеса, у току редовног рада, у трафостаницама и преносним системима (кабловима под напоном), постоје електрична и магнетна поља као вид нејонизујућег зрачења, које се стварају провођењем наизменичне електричне струје у надземни проводницима, а зависе од висине напона, јачине струје и растојања. Такође, ова зрачења се могу јавити и у антенским стубовима и репетиторима мобилне телефоније. Приликом избора локације и технологије ових објеката, потребно је евентуално нејонизујуће (електромагнетно зрачење) свести на минимум, избором најповољнијих и најсавременијих технологија, а у складу са прописима.

По међународним стандардима прописани су следећи критеријуми:

- дозвољена ефективна вредност електричног поља унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којем може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи $K_{eff} = 10 \text{ kV/m}$,
- дозвољена ефективна вредност магнетне индукције унутар електроенергетских објеката или у близини надземних водова којој може бити повремено изложено особље на пословима одржавања објеката износи $B_{eff} = 500 \text{ }\mu\text{T}$.

Опште мере заштите од нејонизујућег зрачења прописане су Законом о заштити од нејонизујућих зрачења („Сл.гласник РС” бр. 36/09):

- прописивање граница излагања нејонизујућим зрачењима;
- откривање присуства и одређивање нивоа излагања нејонизујућим зрачењима;
- одређивање услова за коришћење извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- обезбеђивање организационих, техничких, финансијских и других услова за спровођење заштите од нејонизујућих зрачења;
- вођење евиденције о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса;
- означавање извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса и зоне опасног зрачења на прописани начин;
- спровођење контроле и обезбеђивање квалитета извора нејонизујућих зрачења од посебног интереса на прописани начин;
- примена средстава и опреме за заштиту од нејонизујућих зрачења;
- контрола степена излагања нејонизујућем зрачењу у животној средини и контрола спроведених мера заштите од нејонизујућих зрачења;
- обезбеђивање материјалних, техничких и других услова за систематско испитивање и праћење нивоа нејонизујућих зрачења у животној средини;
- образовање и стручно усавршавање кадрова у области заштите од нејонизујућих зрачења у животној средини;
- информисање становништва о здравственим ефектима излагања нејонизујућим зрачењима и мерама заштите и обавештавање о степену изложености нејонизујућим зрачењима у животној средини.

Посебно су дате препоруке за дефинисање мера заштите од утицаја енергетске инфраструктуре, који су табеларно приказани.

Табела бр. 2: Препоруке за дефинисање мера заштите од утицаја инфраструктуре¹

Електромрежа и објекти		
Мрежа / објекат	Заштитна зона / појас	Правила / могућност изградње
Далековод 110 kV	Минимум 25m, обострано од хоризонталне пројекције далековода.	Забрањена је изградња стамбених, угоститељских и производних објеката, а евентуална изградња испод и у близини далековода условљена је Техничким прописима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", број 65/88).
Далековод 35 kV	Минимум 10m, обострано од хоризонталне пројекције далековода.	Обавезна је израда елабората, у коме се даје тачан однос предметног далековода и објекта који ће се градити, уз задовољење техничких прописа. За градњу објеката испод и у близини далековода потребна је сагласност "Електромрежа Србије" или надлежног електродистрибутивног предузећа.

Посебне мере из домена заштите од нејонизујућег зрачења су:

За објекте трафостаница и преносне мреже који представљају изворе нејонизујућег зрачења нискофреквентног електромагнетног поља од посебног интереса, као и изворе високофреквентног електромагнетног поља треба обезбедити да у зонама повећане осетљивости буду испоштована базична ограничења изложености становништва, електричним, магнетским и електромагнетским пољима, према Правилнику о границама излагања нејонизујућим зрачењима.

Антенски системи базних станица мобилне телефоније у зонама повећане осетљивости, могу се постављати на стамбеним и другим објектима на антенским стубовима под условом да:

- се поставља на крову највишег објекта у окружењу,
- удаљеност антенског система базне станице и стамбеног објекта у окружењу износи најмање 30m,
- удаљеност антенског система базне станице и стамбених објеката у окружењу може бити мања од 30m, искључиво када је висинска разлика између базне антене и кровне површине објекта у окружењу износи најмање 10m.

При избору локације за постављање антенских система базних станица мобилне телефоније узети у обзир следеће:

- могућност постављања антенских система на постојећим антенским стубовима других оператера, грађевинама попут димњака топлана, водоторњева, стубова са рефлекторима, телевизијских стубова и сл.,
- неопходност поштовања постојећих природних обележја локација и пејзажа, избегавати просторе излетишта, заштићена природна добра, заштићене културно-историјске целине, парковске површине и сл.

Инвеститор је дужан да се обрати надлежном органу за заштиту животне средине који ће утврдити потребу израде Студије о процени утицаја.

2.4.5. Услови заштите од ратних дејстава

Евакуација становништва, материјалних добара и организација производње у условима непосредне ратне опасности, задатак је надлежних служби Министарства одбране и

¹ Препоруке су дате за све енергетске системе различитих енергетских напона, тако да имају општи (универзалини) карактер и у том смислу коресподентни су планираним објектима и инфраструктурним мрежама.

цивилне заштите. Решењем система саобраћаја, пре свега, и планираним профилима саобраћајница, омогућена је израда ових планова и формирање алтернативних праваца.

У све сегменте плана уграђени су елементи заштите становништва и материјалних добара, који су дефинисани кроз:

- повезивање насеља са ПТТ системом и високонапонском електроенергетском мрежом из најмање два правца кроз прстенасто повезивање чиме се омогућује функционисање у случају разарања једног од праваца;
- прстен примарних саобраћајница обезбеђује у случају ратних разарања нормално функционисање насеља и могућност несметане евакуације становништва, коришћењем алтернативних праваца.

Заштита становништва и материјалних добара обезбеђује се уз поштовање следећих услова:

- планирана изградња и размештај објекта обезбеђује оптималну проходност у условима рушења и пожара, при чему се коридори саобраћајница својом ширином обезбеђују од домета рушења и пожара, а у склопу тога обезбеђене су слободне површине које прожимају изграђену структуру насеља;
- планирана мрежа саобраћајница обезбеђује несметан саобраћај уз могућност лаке и брзе промене праваца саобраћајних токова;
- обезбедити поуздано функционисање инфраструктурне мреже (ПТТ линије, електроенергетска мрежа и водовод) у ванредним приликама;
- обезбедити што више објекта веће отпорности на утицаје борбених дејстава, уз изградњу ојачаних подрумских простора у деловима насеља у којима подземне воде не могу да имају негативан утицај.

У складу са Законом о ванредним ситуацијама („Сл. гласник РС“ бр. 111/09, 92/11 и 93/2012) важе следећа правила:

- као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површина тла, прилагођени за склањање.
- инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката у градовима прилагоди те објекте за склањање људи.
- приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама, гради се ојачана плоча која може издржати урушавање објекта.

2.5. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЗАШТИЋЕНИХ ПРИРОДНИХ ЦЕЛИНА

2.5.1. ЗАШТИЋЕНА ПРИРОДНА ДОБРА

На основу добијених услова од Завода за заштиту природе Србије (бр.019-1395/2 од 15.06.2017.год.), и увида у Централни регистар заштићених природних добара и Документације Завода, установљено је да обухват Плана није у заштићеном подручју, подручју у поступку заштите, подручју евидентираном за заштиту ни еколошки значајном подручју еколошке мреже Републике Србије утврђеном Уредбом о еколошкој мрежи („Сл.гл.РС“, бр.102/2010).

Самим тим утврђени су следећи услови заштите:

- Прибавити сагласност надлежних институција за извођење радова који изискују евентуалну сечу одраслих. вредних примерака дендрофлоре, како би се уклањање вегетације свело на најмању меру.
- Приликом озелењавања, дати предност аутохтоним врстама (минимално 50% врста) које су највише прилагођене локалним педолошким и климатским условима, отпорне на локалне загађиваче и имају густу и добро развијену крошњу, а могуће је користити и егзоте за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине а да при том нису

инвазивне и одређени проценат пажљиво одабраних зимзелених (четинарских) врста, За линијско озелењавање дуж саобраћајница предвидети врсте отпорне на аерозагађење које својим кореновим системима не омогућавају денивелацију терена и које својим јестивим плодовима не привлаче животиње

- Паркинг просторе равномерно покрити високим лишћарима широких крошњи (предлог: по једно стабло на свака два паркинг места),

- Планско подизање зелених појасева уз постојеће државне саобраћајнице I и II реда треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја. Појас континуалног заштитног зеленила (дрвореди у комбинацији са жбуњем), формирати и одржавати од врста које својим јестивим плодовима не привлаче животиње, са израженом функцијом заштите од ветра и средњег и високог ефекта редукције буке.

- Редовним одржавањем партерног зеленила и слободних, необрађених површина, сузбијати и контролисати алергене и инвазивне врсте, а нарочито амброзију, багрем, негундовац, кисело дрво и др.

- Предвидети потпуно инфраструктурно и комунално опремање простора. Ширину инфраструктурних коридора и техничко решење паралелног вођења и начина укрштања водова усагласити са свим важећим прописима,

- Уколико се у оквиру граница Плана наиђе на геолошка или палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.), која би могла представљати заштићену природну вредност, у складу са Законом о заштити природе, налазач је дужан да о налазу обавести Министарство пољопривреде и заштите животне средине, у року од осам дана од проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе до доласка овлашћеног лица.

2.5.2. ЗАШТИЋЕНА КУЛТУРНА ДОБРА

У току израде Нацрта плана добијени су услови Завода за заштиту споменика културе у Крагујевцу бр.736-02/1 од 04.07.2017.год.

Изградња Центра за проучавање неолита Балкана, у оквиру граница предложених за утврђивање археолошког налазишта Слатина - Турска чесма за културно добро - археолошко налазиште, дозвољени су уз обавезна заштитна археолошка ископавања на свим местима на којима ће се изводити било који земљани радови:

- 1) Заштитна археолошка ископавања може извршити институција овлашћена за вршење археолошких истраживања на основу Закона о културним добрима РС („Сл. Гл. РС" бр. 71/94);
- 2) Заштитна археолошка ископавања извршити у складу са прописима Закона о културним добрима („Сл. Гл. РС" бр. 71/94): документовати све налазе и обезбеди чување података о откривеном непокретном добру кроз документацију; Изради техничку и пратећу документацију са ситуационим планом истражеинх површина; Обезбеди одговарајући простор за чување покретног археолошког материјала у току радова; Током археолошких истраживања за покретни археолошки материјал изградити законом прописану документацију;
- 3) Изградња остале инфраструктуре и других грађевинских објеката дозвољени су само уз накнадне услове надлежног Завода за заштиту споменика културе;
- 4) Забрањена је изградња индустријских објеката;
- 5) Забрањује се вађење песка, шљунка, камена или земље за производњу опеке, као и сви рударски радови;
- 6) Забрањује се обрада земље дубоким орањем, ригловање земље за винограде и воћњаке, као и изградња канала за наводњавање;
- 7) Забрањено је сађење високе вегетације и пошумљавање простора на коме се налази археолошко налазиште;

- 8) Забрањује се просипање, одлагање и привремено или трајно депоновање штетних материја-хемијски агресивних, експлозивних, отровних и радиоактивних;
- 9) Забрањује се неовлашћено прикупљање археолошких површинских налаза,

На простору ван граница предложених за утврђивање археолошког налазишта Слатина-Турска чесма за културно добро - археолошко налазиште,

- неопходно је обавезно присуство стручњака надлежног Завода за заштиту споменика културе приликом извођења свих земљаних радова. Трошкови надзора над извођењем радова падају на терет инвеститора.
- инвеститор је дужан да обавести Завод за заштиту споменика културе у Крагујевцу 15 дана пре почетка планираних радова.
- израда археолошке карте средњег Поморавља (екипа Археолошке радионице урадила је археолошку карту неолитских налазишта),
- проглашавање археолошких налазишта за културна добра (То је посао надлежног завода за заштиту споменика у сарадњи са Музејима. Овај посао је неопходан да би се могле применити остале предложене мере.

2.6. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

За разраду и спровођења Плана обавезна је примена одредби Правилника о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама ("Службени гласник РС", бр. 22/15).

Да би лица са посебним потребама у простору имала услов да се крећу тротоарима, пешачким стазама, трговима, шеталиштима, паркинг површинама, ове површине морају имати максимални нагиб од 5% (изузетно 8.3%).

Ради несметаног кретања особа у инвалидским колицима ширина тротоара и пешачких стаза треба да износи 180см изузетно 120см, док ширина пролаза између непокретних препрека износи најмање 90см. Ове површине треба да су чврсте, равне и отпорне на клизање.

У пешачким коридорима се не постављају стубови, рекламни панои или друге препреке, док се постојаће препреке видно обележавају. Делови зграда као што су балкони, еркери, доњи делови крошњи и сл, који се налазе непосредно уз пешачке коридоре уздигнути су најмање 250см у односу на површину којом се пешаци крећу.

Место пешачких прелаза је означено тако да се јасно разликује од подлоге тротоара. Пешачки прелаз је постављен под правим углом према тротоару. Пешачке прелазе треба опремити и светлосном и звучном сигнализацијом. За савладавање висинске разлике између коловоза и тротоара могу се користити закошени ивичњаци, ширине 45см са максималним нагибом закошеног дела од 20% (1:5).

Пролаз кроз пешачко острво у средини коловоза изводи се без ивичњака, у нивоу коловоза и у ширини пешачког прелаза, а најмање 180 см и дужине најмање 150 см, односно у ширини пешачког острва.

Најмања ширина места за паркирање возила са посебним потребама у простору износи 350 см.

Паркинг површине које се предвиђају за потребе паркирања ових лица су:

- За јавне гараже, јавна паркиралишта, паркиралишта уз објекте за јавно коришћење и веће стамбене зграде, најмање 5% од укупног броја места за паркирање.
- На паркиралиштима уз ресторане и мотеле, уз регионалне и магистралне путеве 5% од укупног броја места за паркирање, али не мање од једног места за паркирање.

За савладавање висинских разлика до 76 cm између две пешачке површине и на прилазу до објекта врши се применом рампи тако да :

- Да нагиб рампе није већи од 1 : 20, изузетно 1:12
- Најмања чиста ширина рампе за једносмерни пролаз треба да је 90 cm.
- Рампе треба да су заштићене ивичњацим висине 5 cm, ширине 5-10 cm.
- Рампа треба да је чврста, равна и отпорна на клизање.

Степенице и степеништа прилагођавају се коришћењу лица са посебним потребама у простору тако да :

- Најмања ширина степенишног крака треба да буде 120 cm
- Најмања ширина базишта 30 cm, а највећа дозвољена висина степеника је 15 cm.
- Чела степеника у односу на површину базишта требало би да буду благо закошена, без избочења и затворена.
- Површина чела степеника треба да је у контрастној боји у односу на базишта
- Између одморишта и степеника у дну и врху степеника постоји контраст у бојама
- Приступ степеништу, заштитне ограде са руковатима и површинска обрада степеника треба да спроводи услови који омогућавају безбедно кретање особама са посебним потребама.

Савладавање висинских препрека од и преко 90 cm , када не постоји могућност савладавања ове висине рампама, степеницама врши се покретним рампама.

Стамбене зграде и објекти за јавно коришћење треба да задовоље све услове како би их користила лица са посебним потребама.

Улаз у зграду прилагођава се коришћењу лица са посебним потребама у простору, тако да:

- 1) испред улазних врата буде раван пешачки плато димензија најмање 150x150 cm;
- 2) је светла ширина улазних врата најмање 90 cm, а код објеката у којима је учестало кретање инвалидних лица, најмање 183 cm; најмања дубина ветробранског простора, ако се овакав простор предвиђа за случај да се спољна и унутрашња врата отварају у истом смеру износи 210 cm, а за случај да се и једна и друга врата отварају према простору ветробрана износи најмање 300 cm;
- 3) улаз у зграду буде наткривен увлачењем у објекат или помоћу надстрешнице, и довољно уочљив за особе оштећеног вида.
- 4) за повезивање две равне комуникацијске површине са висинском разликом од 76 cm. поред степеница могу се пројектовати рампе.

Знакови за оријентацију треба да су читљиви, видљиви и препознатљиви. Ти знакови су:

- Знакови за оријентацију (скице, планови, макете)
- Путокази
- Функционални знакови којима се дају обавештења о намени простора (гараже, лифтови, санитарне просторије)

Знакови се на зидовима постављају на висини од 140 cm -160 cm изнад нивоа пода или тла, или ако то није могуће на висини која је погодна за читање. Висина слова на знаковима не сме бити мања од 1.5 cm за унутрашњу, односно 10 cm за спољашњу употребу.

Препознавање врата, степеница, лифтова, рампи лифтова, опреме за противпожарну заштиту, опреме за спашавање и путева за евакуацију врши се употребом контрастних боја одговарајућим осветљењем и обрадом зидова и подова. Ради побољшања пријема звука за особе које користе слушне апарате, у јавним просторијама се могу поставити индукционе петље, бежични инфрацрвени системи или друга техничка средства за појачање звука.

2.7. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ

2.7.1. Основе за унапређење енергетске ефикасности у Плану детаљне регулације

Законом о планирању и изградњи основни појмови за дефинисање унапређења енергетске ефикасности и енергетских својстава објекта односе се на *"унапређење енергетске ефикасности"* - смањење потрошње свих врста енергије, уштеду енергије и обезбеђење одрживе градње применом техничких мера, стандарда и услова планирања, пројектовања, изградње и употребе објекта, и *"енергетска својства објекта"*, дефинишу се као стварно потрошена или процењена количина енергије која задовољава различите потребе које су у вези са стандардизованим коришћењем објекта (укључујући грејање, припрему топле воде, хлађење, вентилацију и осветљење).

Унапређење енергетске ефикасности регулише енергетска својства објекта. Објекат који се у смислу посебног прописа сматра објектом високоградње у зависности од врсте и намене, мора бити пројектован, изграђен, коришћен и одржаван на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Прописана енергетска својства утврђују се издавањем **Сертификата о енергетским својствима** објекта који издаје овлашћена организација која испуњава прописане услове за издавање сертификата о енергетским својствима објекта. Сертификат о енергетским својствима објекта чини саставни део Техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање Употребне дозволе. Испуњеност услова посебним Решењем утврђује министар надлежан за послове грађевинарства. Обавеза из наведеног става се не односи на објекте високоградње, које посебним прописом одређује надлежно министарство.

Стратегијом просторног развоја Републике Србије (саставни део ППРС), у делу "Просторни и еколошки аспекти енергетске ефикасности", односно "Просторни и еколошки аспекти коришћења обновљивих извора енергије", дефинише се повећање енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга, као један од пет основних приоритета, као и у оквиру **Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015.** којом се уређује привредни развој Републике Србије до 2012. године, и у **Националном програму заштите животне средине.** Детаљна анализа стања у секторима потрошње финалне енергије је могућа уколико постоји квалитетна база енергетских података, односно база енергетских индикатора, на основу које је могуће :

- детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрија, саобраћај и зградарство,

утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрија, саобраћај и зградарство.

2.7.2. Аспекти и принципи енергетске ефикасности и мере за унапређење

Сви планирани објекти морају да задовољавају све прописе везане за енергетску ефикасност објекта у складу са Правилником о енергетској ефикасности зграда („Службени гласник РС“, бр. 61/2011).

Овим правилником ближе се прописују енергетска својства и начин израчунавања топлотних својстава објекта високоградње, као и енергетски захтеви за нове и постојеће објекте.

Утврђивање испуњености услова енергетске ефикасности зграде врши се израдом елабората ЕЕ, који је саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање грађевинске дозволе или уз захтев за издавање решења којим се одобрава извођење радова на адаптацији или санацији објекта, као и енергетској санацији.

Енергетска својства и начини израчунавања топлотних својстава утврђују се за стамбене зграде са једним станом; стамбене зграде са два или више станова; управне и пословне зграде; зграде намењене образовању и култури; зграде намењене здравству исоцијалној заштити; зграде намењене туризму и угоститељству; зграде намењене спорту и рекреацији; зграде намењене трговини и услужним делатностима; зграде мешовите намене; зграде за друге намене које користе енергију.

Енергетска ефикасност зграде је остварена ако су обезбеђени минимални услови комфора садржани у Правилнику, а при томе потрошња енергије за грејање, хлађење, припрему топле санитарне воде, вентилацију и осветљење зграде не прелази дозвољене максималне вредности по m² садржане у Правилнику.

Мере енергетске ефикасности градње за планиране објекте

Приликом пројектовања објекта неопходно је обратити пажњу на оријентацију и функционални концепт зграде у циљу коришћења природе и природних ресурса предметне локације, пре свега енергије сунца, ветра и околног зеленила.

Приликом пројектовања предвидети облик зграде којим се може обезбедити што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача зграде у односу на климатске факторе и намену зграде. Потребно је обезбедити максимално коришћење природног осветљења, као и коришћење пасивних добитака топлотне енергије зими односно заштите од прегревања у току лета адекватним засенчењем.

У зависности од намене објекта, предвидети одговарајућу термичку масу за постизање топлотног комфора у зимском и летњем периоду - повећати термичку инерцију објекта. Потребно је применити висок квалитет (у складу са постојећим стандардима и прописима) топлотне изолације целокупног термичког омотача.

Структуру и омотач објекта предвидети тако да се омогући максимално коришћење пасивних и активних соларних система.

Техничке просторије (резервоар и пумпно постројење) које се користе у случају коришћења падавина као и подземних и отпадних вода за потребе заливања, спољашњу употребу или за потребе грејања и хлађења зграда, уколико су укопане не урачунавају се у индекс заузетости парцеле.

Мере за постизање енергетске ефикасности постојећих зграда:

Приликом реконструкције чији је циљ постизање енергетске ефикасности постојећих зграда дозвољено је накнадно извођење спољне топлотне изолације зидова уколико се врши у складу са законом, при чему треба водити рачуна о очувању функционалне и обликовне целовитости зграде.

Уколико се зид који се санира налази на регулационој линији, дозвољава се да дебљина накнадне термоизолације са свим завршним слојевима буде унутар јавног простора (уколико за то постоје техничке могућности и не крше се одредбе других прописа), а када је зид који се санира на граници са суседном парцелом дозвољено је постављање накнадне спољне изолације дебљине до 15 cm уз сагласност тог суседа.

Дозвољено је накнадно формирање стакленика (уколико за то постоје техничке могућности и не крше одредбе важећих закона) ако се елаборатом докаже побољшање енергетске ефикасности зграде.

Сертификат о енергетским својствима зграда (енергетски пасош) морају имати све нове зграде, као и постојеће зграде које се реконструишу, адаптирају, санирају или енергетски санирају, осим зграда које су правилником изузете од обавезе енергетске сертификације. Правилник којим се ближе прописују услови, садржина и начин издавања је Правилник о

условима, садржини и начину издавања сертификата о енергетским својствима зграда ("Службени гласник РС", бр. 69/2012).

Категорије зграда за које се издаје енергетски пасош, одређене су према претежној намени дефинисаној прописом којим се уређују енергетска својства зграда.

Зграде за које није потребно прибављање енергетског пасоша су:

- постојеће зграде које се реконструишу или енергетски санирају, а које имају нето површину мању од 50 m²;
- зграде које имају предвиђени век употребе ограничен на две године и мање;
- зграде привременог карактера за потребе извођења радова, односно обезбеђење простора за смештај људи и грађевинског материјала у току извођења радова;
- радионице, производне хале, индустријске зграде и друге привредне зграде које се, у складу са својом наменом, морају држати отворенима више од половине радног времена, ако немају уграђене ваздушне завесе;
- зграде намењене за одржавање верских обреда;
- зграде које су под одређеним режимом заштите, а код којих би испуњење захтева енергетске ефикасности било у супротности са условима заштите;
- зграде које се не греју или се греју на температуру до +12°C.

Енергетски пасош чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Енергетски пасош зграде издаје се по извршеном енергетском прегледу зграде.

Издаје се за целу зграду или за део зграде, када се ради о згради која је према овом правилнику дефинисана као зграда са више енергетских зона. Енергетски пасош се може издати и за део зграде који чини самосталну употребну целину (пословни простор, стан). Зграда или њена самостална употребна целина може имати само један енергетски пасош.

2.8. МИНИМАЛНИ СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ

ЗОНА I - Зона истраживачко – туристичког центра минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта, који је потребан за издавање грађевинске дозволе, подразумева:

- Решен излаз на јавну саобраћајницу;
- Условe за електроенергетски прикључак;
- Прикључење на водоводну мрежу а до реализације водоводне мреже обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара;

ЗОНА IV - Зона Одморишта минимални степен комуналне опремљености грађевинског земљишта, који је потребан за издавање грађевинске дозволе, подразумева:

- Решен излаз на јавну саобраћајницу;
- Условe за електроенергетски прикључак;
- Прикључење на водоводну мрежу а до реализације водоводне мреже обезбеђење водоснабдевања изградњом сопственог бунара;

3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПРОСТОРА

3.1. ВРСТА И НАМЕНА ОБЈЕКТА КОЈИ СЕ МОГУ ГРАДИТИ У ОКВИРУ ПОДРУЧЈА ПЛАНА

Подручје плана подељено је на зоне, у оквиру којих су прописана правила уређења и правила грађења за објекте и површине јавне намене (графички прилог бр.6).

Принцип организације намена у зонама на подручју Плана је извршен тако да су зоне заправо просторно одређене и заокружене компатибилне функције (намене). У оквиру зоне не могу се наћи намене које једна другу угрожавају својим функционисањем. Такође су зоне формиране тако да се конфликти између суседних зона сведу на минимум.

У наредној табели је приказана компатибилност намена, односно која се намена као пратећа, допунска или основна може наћи у оквиру претежне намене, а да на графичком прилогу није приказана.

Табела бр. 3.-Компатибилност намена

ПРАТЕЋА ИЛИ ДОПУНСКА НАМЕНА					
	Саобраћајнице	Заштитно зеленило	Археолошко налазиште	Одмориште	Водно земљиште
ОСНОВНА НАМЕНА					
Саобраћајнице		X			
Заштитно зеленило	X		X		X
Археолошко налазиште	X	X			X
Одмориште	X	X	X		
Водно земљиште		X	X		

3.2. ПАРЦЕЛАЦИЈА ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА

Парцелација грађевинског земљишта у плану је дата:

- планом парцелације и
- правилима парцелације, препарцелације и исправке граница парцела

План парцелације је урађен за грађевинско земљиште планирано за јавне површине.

3.2.1. ПЛАН ПАРЦЕЛАЦИЈЕ

Парцелација грађевинског земљишта планираног за јавне намене се састоји од текстуалног и графичког дела.

У текстуалном делу су пописане све катастарске парцеле, и њихови делови, које обухватају планиране површине за јавне намене.

На графичком прилогу бр.4 "План регулације површина јавне намене са аналитичко геодетским елементима ", у размери Р 1:2500, дат је план површина јавних намена.

3.2.2. ОПШТА ПРАВИЛА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ И ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ²

Грађевинска парцела јесте део грађевинског земљишта, са приступом јавној саобраћајној површини, која је изграђена или планом предвиђења за изградњу.

Парцела је дефинисана приступом на јавну површину, границама према суседним парцелама и преломним тачкама које су одређене геодетским елементима.

Грађевинска парцела је утврђена регулационом линијом према јавној саобраћајној површини, границама грађевинске парцеле према суседним парцелама и преломним тачкама које су дефинисане аналитичко-геодетским подацима.

Грађевинска парцела треба да има приближно облик правоугаоника или трапеза и бочним странама постављена управно на осовину јавне саобраћајнице.

Облик и величина грађевинске парцеле мора да омогући изградњу објекта у складу са решењима из плана, правилима о грађењу и техничким прописима.

Грађевинске парцеле се формирају уз поштовање имовинско-правних односа и постојећих међних линија.

Парцелација и препарцелација грађевинског земљишта се врши на захтев власника односно корисника земљишта.

Промена граница постојеће парцеле и формирање нових се врши на основу правила парцелације дефинисаних овим планом детаљне регулације.

Подела постојеће парцеле на две или више мањих парцела се врши под следећим условима:

- подела се врши у оквиру граница парцеле
- приступ на јавну површину новоформираних парцела може се обезбедити и са сукорисничких површина

Спајањем парцела важећа правила изградње за планирану намену се не могу мењати, а капацитет се одређује према новој површини. Због боље организације и искоришћености простора он може бити већи од збира појединачних капацитета спојених парцела;

Спајањем се формира парцела на којој тип изградње без обзира на величину парцеле треба да буде у складу са непосредним окружењем, а у заштићеним подручјима у складу са условима заштите.

- Уколико је грађевинска парцела угаона, најмања ширина грађевинске парцеле се повећава за 20%.

- На постојећим, изграђеним парцелама, мањим од прописаних, могуће су реконструкција, адаптација, санација и доградња објекта до планираних параметара.

На основу **пројекта препарцелације** на већем броју катастарских парцела може се образовати једна или више грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу.

На једној катастарској парцели може се образовати већи број грађевинских парцела, на начин и под условима утврђеним у планском документу, на основу **пројекта парцелације**.

Спајање две или више постојећих парцела ради формирања једне парцеле се врши под следећим условима:

- спајање се врши у оквиру граница целих парцела;
- спајањем парцела важећа правила изградње за планирану намену и тип блока се не могу мењати, а капацитет се одређује према новој површини. Због боље организације и

² За правила за парцелацију, регулацију и изградњу која нису одређена овим ПГР-ом примењује се Павилник о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу (Сл.гласник РС бр.22/15).

искоришћености простора он може бити већи од збира појединачних капацитета спојених парцела;

- спајањем се формира парцела на којој тип изградње без обзира на величину парцеле треба да буде у складу са непосредним окружењем, а у заштићеним подручјима у складу са условима заштите.

На захтев власника, односно закупца катастарске парцеле врши се исправка границе парцеле, припајањем грађевинског земљишта у јавној својини постојећој парцели, ради формирања катастарске парцеле која испуњава услове грађевинске парцеле, на основу пројекта препарцелације.

Приликом израде пројекта препарцелације мора се поштовати правило да катастарска парцела у јавној својини која се припаја суседној парцели не испуњава услове за посебну грађевинску парцелу, као и да је мање површине од парцеле којој се припаја.

Посебни случајеви формирања грађевинске парцеле

За грађење, односно постављање инфраструктурних, електроенергетских и електронских објеката или уређаја, може се формирати грађевинска парцела мање или веће површине од површине предвиђене планским документом за ту зону, под условом да постоји приступ објекту, односно уређајима, ради одржавања и отклањања кварова или хаварије.

3.2.3. ОПШТА ПРАВИЛА РЕГУЛАЦИЈЕ

Регулација простора се заснива на систему елемената регулације, и то:

- урбанистичким показатељима (намена, индекс изграђености или индекс искоришћености, спратност објекта);
  - урбанистичким мрежама линија (регулациона линија, грађевинска линија, осовинска линија саобраћајнице, гранична линија зоне);
  - правилима изградње (постављање објекта, удаљеност објекта, висина објекта, постављање оградe, паркирање и гаражирање и др.).
-
- Регулациона линија и осовина саобраћајнице јавног пута су основни елементи за утврђивање саобраћајне мреже.
  - Регулациона линија и осовина нових саобраћајница утврђују се у односу на постојећу регулацију и парцелацију, постојеће трасе саобраћајница и функционалност саобраћајне мреже.
  - За постојеће саобраћајнице у обухвату Плана које имају дефинисан коридор, тј парцелу, задржавају се постојећи елементи регулације, односно постојеће парцеле. За постојеће саобраћајнице које немају у потпуности формиране коридоре, односно спроведене парцеле, парцела улице ће се формирати у складу са правилима одређеним овим Планом.
  - Градска и насељска (примарна и секундарна) мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, ТТ мрежа, гасна мрежа, даљинско грејање) поставља се у појасу регулације.
  - Појаси регулације се утврђују за постављање инфраструктурне мреже и јавног зеленила (дрвореди, паркови) у зонама парцела карактеристичне намене (јавног пута) као и ван тих зона (далеководи, нафтоводи, магистрални гасоводи, топловоди и сл.).
  - Грађевински објект поставља се предњом фасадом на грађевинску линију, односно унутар простора оивиченог грађевинском линијом.
  - Све грађевинске линије дефинишу максималне границе градње које одређују однос планираног објекта према објектима на суседним парцелама и у оквиру којих се лоцира габарит објекта. Габарит објекта може бити мањи у односу на максималне границе градње.
  - Уколико се правила дају за посебно значајна подручја дефинисане су и дворишне унутрашње грађевинске линије.

- Грађевинска линија се поклапа са регулационом линијом на грађевинској парцели или се налази на растојању одређеном овим планом.

У плану је **грађевинска линија** одређена као планирана грађевинска линија паралелна линији тротоара и нумерички дефинисана (графички проилог бр.6).

Уколико планирана грађевинска линија прелази преко постојећег објекта, при санацији и реконструкцију истог задржава се постојећа грађевинска линија тј.објекат остаје у постојећим габаритима.

Планирана грађевинска линија важи за нове објекте.

Намене дефинисане графичким прилогом "Планирана намена површина са поделом на зоне" представљају преовлађујућу, доминантну намену на том простору, што значи да заузимају најмање 50% површине блока и зоне у којој је означена та намена.

Свака намена подразумева и друге компатибилне намене.

На нивоу појединачних грађевинских парцела намена дефинисана као компатибилна може бити и доминантна или једина. У случају изградње појединачних објеката компатибилне намене **важе правила грађења као за основну намену.**

На основу правила уређења, урбанистичких показатеља и правила грађења (постављање објеката, удаљеност објеката, спратност и висина, капацитет за паркирање, зелене површине, ограде...) добијају се услови уређења и капацитет парцеле (блока).

3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОВРШИНАМА ЈАВНЕ НАМЕНЕ

3.3.1. ОПШТА ПРАВИЛА

Примарна и секундарна мрежа инфраструктуре (водовод, канализација, електро мрежа, итд.) се постављају у појасу регулације јавних саобраћајница или у приступном путу ако је сукорисничка или приватна својина.

Подземни водови комуналне инфраструктуре, мреже телекомуникационих и радиодифузних система постављају се испод јавних површина и испод осталих парцела уз предходно регулисање међусобних односа са власником (корисником) парцела.

Водови подземне инфраструктуре се морају трасирати тако да:

- не угрожавају постојеће или планиране објекте, као и планиране намене коришћења земљишта,
- да се подземни простор и грађевинска површина рационално користе,
- да се поштују прописи који се односе на друге инфраструктуре,
- да се води рачуна о геолошким особинама тла, подземним водама.
- укрштај са путем врши се постављањем инсталације кроз прописано димензионисану заштитну цев, постављеном подбушивањем управно на осу пута у складу са условима надлежног управљача пута;
- паралелно вођење са путем се утврђује у складу са условима надлежног управљача пута.

За све што није дефинисано у плану посебним правилима, важе општа правила урбанистичке регулације из важећег општег Правилника ("Службени гласник РС" бр.22/2015).

Грађевинска парцела мора имати **излаз на јавну саобраћајницу** односно трајно обезбеђен приступ на јавну саобраћајницу.

Ако се грађевинска парцела не ослања директно на јавну саобраћајницу, њена веза са јавном саобраћајницом се остварује преко приступног пута оптималне дужине 50m и минималне ширине 3,5m.

Ако се приступни пут користи за једну грађевинску парцелу, може се формирати у оквиру те парцеле, а ако се користи за повезивање две или више грађевинских парцела са јавном саобраћајницом, формира се као посебна парцела.

3.3.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.3.2.1. ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ САОБРАЋАЈНИЦА

Саобраћајнице се изводе унутар регулационих линија које представљају и границу катастарске парцеле површине јавне намене за саобраћај. У појасу регулације, катастарске парцеле пута, смештени су сви конструктивни елементи доњег и горњег строја саобраћајнице.

Саобраћајнице у појасу регулације изводе се са савременом коловозном површином намењеном моторном саобраћају. У појасу регулације улица смешта се и сва потребна инфраструктура према условима и техничким захтевима који важе за конкретну инфраструктуру а који се односе и на међусобан однос различитих инфраструктурних капацитета и међусобна ограничења.

Саобраћајна инфраструктура се пројектује, гради, реконструише и одржава у складу са Законом о јавним путевима („Службени гласник“ РС 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13), Правилником о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута („Службени гласник РС“, бр. 50/11), Правилником о техничким нормативима за приступне путеве, окретнице и уређене платое за ватрогасна возила у близини објеката повећаног ризика од пожара („Службени лист СРЈ“, бр. 8/95), Правилником о техничким стандардима приступачности („Службени гласник РС“, бр. 19/12) као и другим законским, подзаконским и другим актима који регулишу ову област, односно важећи технички нормативи који регулишу област изградње, одржавања, заштите и реконструкције јавних путева.

Генерална нивелација нових спроводи се тако да се прате услови на терену, водећи рачуна при томе да се обезбеде оптимални услови евакуације атмосферских вода и заштите од површинских.

Нагиб коловозне траке у правцу је 2.5%.

Прикључак прилазног пута на јавни пут може се градити само уз сагласност управљача јавног пута и уколико је у складу са решењем датим овим планом.

Реконструкција раскрсница односно укрштаја општинског или некатегорисаног пута и државног пута може се градити само уз услове и сагласност на техничко решење управљача државним путем.

У утврђеним зонама потребне прегледности забрањена је свака градња или подизање постројења, уређаја и засада или било каква активност којом се омета прегледност. Управљач има право да од власника или непосредног држаоца захтева да се уклоне објекти који ометају потребну прегледност. Прегледност на раскрсницама мора бити обезбеђена током целе године.

Заштитни појас је површина земљишта уз земљишни појас, на спољну страну, чија ширина зависи од категорије пута (мерено од регулационе линије) уколико урбанистичким планом није прописано другачије:

- за државни пут I-A реда износи 40,0m
- за државни пут II-A реда износи 10,0m
- за општински пут- износи 5,0m

Појас контролисане градње је површина са спољне стране заштитног појаса на којој се ограничава врста и обим изградње објекта који је исте ширине као и заштитни појас (уколико урбанистичким планом није прописано другачије).

У насељеним подручјима обухваћеним урбанистичким планом, границе грађења у односу на јавни пут се прописују тим планом.

Земљани пут који се прикључује на јавни пут мора имати коловоз са тврдом подлогом или исти као и јавни пут најмање ширине 5,0 m на 40,0 m за пут I реда, 20,0m за пут II реда и 10,0m за општински пут мерено од ивице коловоза јавног пута.

Ваздушни простор изнад коловоза је 7,0m а слободни простор изнад коловоза је 4,5m.

Ако постојећи јавни пут, односно његов део, треба изместити због грађења другог објекта јавни пут, односно његов део који се измешта, мора бити изграђен са елементима који одговарају категорији тог пута. Трошкове измештања јавног пута, односно његовог дела, сноси инвеститор објекта због чије изградње се врши измештање јавног пута, односно његовог дела, уколико се инвеститор и управљач јавног пута другачије не споразумеју

Инсталације се могу планирати на катастарским парцелама које се воде као јавно добро путевно- својина Републике Србије, и на којима се ЈП "Путеви Србије", Београд води као корисник, или је ЈП "Путеви Србије", Београд правни следбеник корисника.

Инсталације уз аутопут се могу планирати ван заштитне оgrade аутопута.

Услови за паралелно вођење инсталација у коридору државног пута I реда:

- Предметне инсталације планирати на удаљености минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила – ножице насипа трупa пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање, (изузетно ивице коловоза реконструисаног пута, у градском подручју, уколико се тиме не ремети режим одводњавања коловоза.
- Наместима где није могуће задовољити услове из предходног става мора се испројектовати и извести адекватна заштита предметног трупa пута.
- Не дозвољава се вођење предметних инсталација по банкени, по косинама усека или насипа, кроз јаркове кроз локације које могу бити иницијалне за отварање клизишта.

Услови за укрштање предметних инсталација са државним путем I реда:

- Да се укрштање са путем предвиди искључиво механичким подбушивањем испод трупa пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви,
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране,
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви износи 1,35m, у зависности од конфигурације терена,
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0m,
- Приликом постављања надземних инсталација водити рачуна да се стубови поставе на растојању које не може бити мање од висине стуба, мерено од спољне ивице земљишног појаса пута, и да се обезбеди сигурносна висина од 7,00m од највише коте коловоза да ланчанице, при најнеповољнијим температурним условима.

3.3.2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОБЈЕКТЕ ВОДОПРИВРЕДНЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

Водоводна и хидрантска мрежа

Водоводна мрежа се мора трасирати тако:

- Да не угрожава постојеће и планиране објекте, као и планиране намене коришћења земљишта
- Да се поштују прописи који се односе на друге инфраструктурне системе и објекте
- Минимална дубина уклапања цеви водовода је 0,8 m од врха цеви до које терена, односно тако да цев буде заштићена од дејства мраза и саобраћајног оптерећења
- Минимално растојање цеви од темеља објекта је 0,5m.
- Минимално дозвољено растојање при паралелном вођењу са другим инсталацијама износи 0,5m.
- Минимално растојање при укрштању са другим инсталацијама је 0,3m
- Прикључење на јавни водовод врши се искључиво према условима које одреди надлежно јавно комунално предузеће
- Прикључак на водоводну мрежу и унутрашње инсталације водовода детаљно ће бити разрађене кроз техничку документацију
- Избор и карактеристике материјала за израду прикључка водовода као и водомерног шахта врши се уз услове и сагласност надлежног Јавног комуналног предузећа
- Водомер мора бити смештен у посебно изграђени шахт и испуњавати прописане стандарде, техничке нормативе и норме квалитета, а поставља се на 1,5m од регулационе линије, односно ограде.
- Забрањено је извођење физичке везе градске водоводне мреже са мрежама другог система: хидрофори, бунари, пумпе, резервоар и др, на начин којим би се створила могућност уласка воде из тог система у јавну водоводну мрежу.
- Опрема која се уграђује мора да задовољи све прописане стандарде и поседује атесте сертификационих кућа које контролишу квалитет истих

Правила грађења за септичке јаме

Септичка јама се гради од армираног бетона минималне марке МБ30, као водонепропусни објекат за прикупљање отпадних вода. Септичке јаме служе само за привремено одлагање отпадних вода, јер се оне морају редовно празнити црпљењем њиховог садржаја и његовим одвожењем на одговарајућу, за то предвиђену локацију. Улаз у јаму је затворен ливено-гвозденим поклопцем, а горња плоча је покривена слојем земље.

Атмосферска канализација

Атмосферске воде са паркиралишта сакупити риголама, каналетама и сливницима са таложником и решетком и спровести планираним цевоводом кишне канализације Ø200mm до сепаратора масти и уља. Сепаратор је повезан са одводним путним јарком. За одржавање атмосферске канализације потребно је планирати ревизионе шахтове од армирано-бетонских прстенова са ливено-гвозденим поклопцем са рамом одговарајуће класе оптерећења.

Одвођење атмосферских вода и сепаратор масти и уља детаљно ће бити разрађени кроз техничку документацију.

3.3.2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКЕ ОБЈЕКТЕ

Изградња електроенергетских објеката се може вршити уз прибављену грађевинску дозволу и друге услове према Закону о планирању и изградњи ("Службени гласник РС" бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14 и 145/14). Инвеститор је дужан да 8 дана пре почетка радова изврши пријаву почетка радова

надлежном органу који је издао грађевинску дозволу и грађевинској инспекцији на чијој се територији граде објекти.

У случају земљаних радова – ископа, у реону трасе постојећих кабловских водова, инвеститор (извођач радова) је у обавези да се благовремено пре отпочињања радова јави надлежном Електродистрибутивном предузећу са захтевом за одређивање стручног лица, које ће вршити надзор над извођењем радова, као и да након отпочињања радова на откопавању каблова који су под напоном обезбеди чувара који ће ван радног времена водити рачуна да не дође до њиховог оштећења и угрожавања безбедности људи. Предвидети да се земљани радови обављају искључиво ручно уз повећану опрезност и присуство стручног лица надлежне Електродистрибуције.

Обезбедити довољну удаљеност од темеља надземних електродистрибутивних објеката, да би се сачувала њихова статичка стабилност, и од уземљења стубова мреже који се налазе прстенасто положени на растојању 1m од спољашњих ивица истих и на дубини од 0,5 до 1m.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре (водоводне и канализационе мреже као и других кабловских водова), са постојећим и планираним електроенергетским кабловским водовима одређени су Техничком препоруком бр. 3 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију ел. енергије Србије.

Услови за укрштање и паралелно вођење објеката инфраструктуре, са постојећим и планираним електроенергетским надземним водовима одређени су Техничком препоруком бр. 10 ЕПС – Дирекције за дистрибуцију ел. енергије Србије и Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV.

У заштитном појасу, испод, изнад или поред електроенергетских објеката, супротно закону, техничким и другим прописима не могу се градити објекти, изводити други радови, нити засађивати дрвеће и друго растиње.

Заштитни појас за надземне електроенергетске водове, са обе стране вода од крајњег фазног проводника, има следеће ширине сходно Закону о енергетици ("Сл. гласник РС", бр.145/2014):

- за напонски ниво 1 – 35 kV:
  - за голе проводнике 10 метара, кроз шумско подручје 3 метра
  - за слабоизоловане проводнике 4 метра, кроз шумско подручје 3 метра
  - за самоносеће кабловске снопове 1 метар
- за напонски ниво 35 kV, 15 метара
- за напонски ниво 110 kV, 25 метара

Заштитни појас за подземне електроенергетске водове (каблове) износи, од ивице армирано – бетонског канала:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, укључујући и 35 kV, 1 метар
- за напонски ниво 110 kV, 2 метра

Заштитни појас за трансформаторске станице на отвореном износи:

- за напонски ниво 1 – 35 kV, 10 метара
- за напонски ниво 110 kV и изнад 110 kV, 30 метара

У случају градње испод или у близини далековода 110kV, потребна је сагласност ЈП Електромрежа Србије. Планирати изградњу објеката ван заштитног појаса далековода 110kV, како би се избегла израда Елабората о могућностима градње планираних објеката у заштитном појасу далековода и евентуална адаптација или реконструкција далековода. Такође препорука је и да минимално растојање планираних објеката, пратеће инфраструктуре и инсталација, од било ког дела стуба далековода буде 12 метара, што не искључује потребу за Елаборатом.

У случају градње испод или у близини далековода у заштитном појасу, као и у случају угрожавања електроенергетских објеката напона 1 - 35kV (далеководи, трафостанице, кабловски водови) потребно је обратити се надлежној Електродистрибуцији са захтевом за израду пројектне документације и склапање уговора за измештање истих.

При томе се морају поштовати и други услови дефинисаних „Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV („Сл.лист.СФРЈ бр.65/88“ и „Сл.лист СРЈ бр.18/92“).

У случају потребе измештања постојећих електродистрибутивних објеката сва измештања извршити трасом кроз јавну површину уз остављање коридора и резервних цеви тамо где је то потребно. Укрштање и паралелно вођење вршити у складу са одговарајућим пројектом, за чију је израду надлежна искључиво ОДС ЕПС Дистрибуција. Трошкове евентуалних измештања електродистрибутивних објеката сноси инвеститор. Потребно је да се, након израде пројекта конкретног објекта, инвеститор истог обрати ОДС ЕПС Дистрибуцији са захтевом за уговарање израде инвестиционо – техничке документације измештања, као и радова на измештању предметних електродистрибутивних објеката. При изради техничке документације придржавати се закона и важећих техничких прописа. Пројекат треба да предвиди заштиту и потребно измештање постојећих ЕЕО пре изградње пројектованог објекта, при чему Инвеститор решава све имовинско – правне односе настале због потребе измештања.

Електроенергетски објекти напонског нивоа 110 kV

Свака градња испод или у близини ДВ 110 kV је условљена:

- Законом о енергетици ("Сл. гласник РС", бр.145/2014);
- Законом о планирању и изградњи ("Сл. гласник РС", бр.72/2009, 81/2009 – испр., 64/2010 одлука УС, 24/2011, 121/2012, 42/2013 – одлука УС, 50/2013 – одлука УС и 98/2013 - одлука УС, 132/2014 и 145/2014);
- Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1kV до 400kV ("Сл. лист СФРЈ" бр. 65/88, "Сл. лист СРЈ" бр. 18/92);
- Правилником о техничким нормативима за електроенергетска постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СФРЈ" бр. 4/74);
- Правилником о техничким нормативима за уземљења електроенергетских постројења називног напона изнад 1000V ("Сл. лист СРЈ" бр. 61/95);

- Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Сл. гласник РС", бр.36/2009) са припадајућим правилницима од којих посебно треба издвојити Правилник о границама нејонизујућих зрачењима ("Сл. гласник РС", бр.104/2009) и Правилник о изворима нејонизујућих зрачења од посебног интереса, врстама извора, начину и периоду њиховог испитивања ("Сл. гласник РС", бр.104/2009);
- SRPS N.C0.105 Техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења ("Сл. лист СФРЈ", бр.68/86);
- SRPS N.C0.101 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – заштита од опасности;
- SRPS N.C0.102 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – заштита од сметњи ("Сл. лист СФРЈ", бр.68/86);
- SRPS N.C0.104 Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења – увођење телекомуникационих водова у електроенергетска постројења ("Сл. лист СФРЈ", бр.49/83);

Дозвољена је градња објеката ван заштитног појаса ДВ 110kV који износи 25м са обе стране вода мерено од крајњег фазног проводника.

Приликом извођења радова као и касније приликом експлоатације планираних објеката, водити рачуна да се не наруши сигурносна удаљеност од 5м у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110kV.

У заштитном појасу, испод, изнад и у близини далековода не садити високо дрвеће које се својим растом може приближити на мање од 5м у односу на проводнике далековода напонског нивоа 110kV, као и случају пада дрвета.

Забрањено је коришћење прскалица и воде у млазу за заливање уколико постоји могућност да се млаз воде приближи на мање од 5м од проводника далековода напонског нивоа 110kV.

Забрањено је складиштење лако запаљивог материјала у заштитном појасу далековода.

Нисконапонске, телефонске прикључке, прикључке на кабловску телевизију и друге прикључке извести подземно у случају укрштања са далеководом.

Приликом извођења било каквих грађевинских радова, нивелације терена, земљаних радова и ископа у близини далековода, ни на који начин се не сме угрозити статичка стабилност стубова далековода. Терен испод далековода се не сме насипати.

Све металне инсталације (електро-инсталације, грејање и сл.) и други метални делови (ограде и сл.) морају да буду прописно уземљени. Нарочито водити рачуна о изједначењу потенцијала.

У постојећим коридорима далековода и постојећим трансформаторским станицама (разводним постројењима) могу се изводити санације, адаптације и реконструкције, ако то у будућности због потребе интервенција и ревитализација електроенергетског система буде неопходно, а не може бити тренутно сагледано.

За постојеће и планиране високонапонске и средњенапонске надземне водове мора се обезбедити заштитни коридор који за водове 110kV износи 50m, за водове 35kV износи 16m, а за водове 10kV износи 12m.

Електроенергетски објекти напонског нивоа 1 – 35 kV

Надземни водови напона 35kV и виших напонских нивоа морају бити заштићени од атмосферских пражњења према „Правилнику о техничким нормативима за заштиту од атмосферских пражњења“ („Службени лист СФРЈ бр.11/96“).

У односу на коловоз пута стубови С.Н. надземне мреже 10 kV морају бити удаљени минимално:

- 10m.....за регионалне и локалне путеве, изузетно 5m, а угао укрштања треба да је најмање 20° за регионални пут и без ограничења за локалне путеве.
- 20m.....за магистралне путеве, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30°.
- 40m.....за ауто пут, изузетно 10m, а угао укрштања треба да је најмање 30°.

За надземне нисконапонске водове заштитни коридор зависи од врсте проводника (Алч или СКС).

Стубови надземне Н.Н. мреже треба да су удаљени мин. 2m од коловоза за магистрални, регионални и локални пут.

У односу на саобраћајнице у насељу, код укрштања, приближавања и паралелног вођења надземне НН мреже, стубови се могу постављати без ограничења у односу на коловоз, пожељно на удаљености од 0,3 до 0,5m, на тротоару или у зеленом појасу.

Дозвољена је изградња мешовитих водова на заједничким стубовима и то:

- водова средњег напона 10kV и НН водова уз услов да сигурносна висина између обе врсте водова износи мин 1m.
- мешовити вод кога чини вод ниског напона и телекомуникациони надземни вод је дозвољен ако је НН вод изведен са СКС, односно ако се за НН вод не користи голо Ал/ч уже и ако се НН вод на заједничким стубовима и поставља изнад телекомуникационог изолованог вода на мин растојању 0,5m.

Код приближавања или паралелног вођења са телекомуникационим водом, НН вод изграђен са Ал/ч проводником се мора градити на минималној удаљености 10m, а за НН вод са кабловским снопом СКС-ом, дозвољено је растојање од 1m.

При вођењу паралелно са пловним рекама и каналима по потезима од 5km, удаљеност од обале, односно од насипа не сме бити мања од 50m.

Код изградње надземних водова СН и НН морају се поштовати прописи дефинисани:

- „ПТН за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона од 1 kV до 400 kV“ (Сл.лист СФРЈ бр. 65/88 и Сл.лист СРЈ бр.18/92) и
- „ПТН за изградњу надземних нисконапонских водова“ (Сл.лист СФРЈ бр.6/92)

Такође се морају поштовати прописи о техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења, према СРПС Н.ЦО.105 (Сл.лист СФРЈ 68/86), прописи о заштити телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, заштита од опасности СРПС Н.ЦО.101 (Сл.лист СФРЈ бр.68/88) као и Закон о заштити од нејонизујућег зрачења (Сл.гл.РС бр.36/09).

Обновљиви извори енергије се такође могу градити уз поштовање прописа за ову врсту објекта.

За све објекте морају се прибавити услови заштите природе, услови водопривреде и за не угрожавање осталих корисника простора.

Планирана Т.С. напонског нивоа 10/0.4 kV градиће се као стубна - бетонска (СБТС).

Потребни простор који се мора обезбедити за наведену СБТС снаге до 400kVA: мин 5x5m.

При томе се морају поштовати одредбе техничке препоруке ЕД Србије бр. ТП1в.

Полагање једножилних енергетских каблова (ХНЕ 49-А и сл.) вршити у троугластом снопу. Сноп се формира провлачењем каблова кроз одговарајућу матрицу, при одмотавању са три калема. Дозвољено је појединачно провлачење једножилног кабла кроз цев од неферромагнетног материјала, под условом да цев није дужа од 20m. Кроз челичну цев дозвољено је провлачење снопа који чине једножилни каблови све три фазе. За причвршћивање једножилних каблова могу да се користе само обујмице од неферромагнетног материјала. На оба краја кабловског вода треба галвански да се повежу метални плаштови или електричне заштите сва три једножилна кабла и да се уземљи овај спој.

Међусобни размак енергетских каблова (вишежилних, односно кабловског снопа три једножилна кабла) у истом рову одређује се на основу струјног оптерећења, али не сме да буде мањи од 0,07m при паралелном вођењу, односно 0,2m при укрштању. Да се обезбеди да се у рову каблови међусобно не додирују, између каблова може целом дужином трасе да се постави низ опека, које се монтирају насатице на међусобном размаку од 1m.

Електроенергетски каблови се могу полагати уз услов да су обезбеђени минимални размаци од других врста инсталација и објеката који износе:

0,4m ... од цеви водовода и канализације и темеља грађевинских објеката

0,5m ... од телекомуникацијских каблова

0,6m ... од спољне ивице канала за топловод

0,8m ... од гасовода у насељу

1,2m ... од гасовода ван насеља

При укрштању са путем изван насеља енергетски кабал се поставља у бетонски канал, односно бетонску или пластичну "јувидур" цев $\phi 160\text{mm}$ увучену у хоризонтално избушени отвор дужи за 1m од спољне ивице пута тако да је могућа замена кабла без раскопавања пута. Подбушивање се врши механичким путем а темељне јаме за бушење се постављају уз спољну ивицу земљишног појаса. Вертикални размак између горње ивице кабловске канализације и површине пута треба да износи најмање 1,5m а од дна канала најмање 1,2m. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90° , а најмање 30° . На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

Ако се у заштитне цеви (кабловску канализацију) полажу каблови различитих напонских нивоа, каблови нижих напона се полажу у виши ниво канализације. Препоручује се да се постављање заштитних цеви врши у највише два нивоа, осим на излазу из ТС 110/X kV.

Ако се користе заштитне цеви већих дужина преко 10m, због отежаног хлађења мора се дозвољено струјно оптерећење кориговати корекционим фактором који износи:

– $K_c=0,8$ .. ако се у цеви налази вишежилни кабл типа XP00-ASJ, PP00-ASJ NPO-13-AS и други

– $K_c=0,5$ .. ако се у цеви налазе три једножилна кабла типа ХНЕ-49/А и сл.

Код паралелног вођења минимални размак у односу на пут треба да је :

мин. 5m ... за пут I реда, односно мин. 3m код приближавања

мин. 3m ... за путеве изнад I реда односно мин. 1m код приближавања

Ако се потребни размаци не могу постићи, кабл се полаже у заштитну цев дужине најмање 2m. са обе стране места укрштања или целом дужином код паралелног вођења, при чему најмањи размак не сме бити мањи од 0,3m.

Код укрштања са телекомуникационим каблом, енергетски кабл се полаже испод, а код укрштања са гасоводом и топловодом изнад. При укрштању енергетских каблова, кабал вишег напонског нивоа полаже се испод кабла нижег напонског нивоа, уз поштовање потребне дубине свих каблова, на вертикалном одстојању од најмање 0,4m.

Укрштање енергетског кабла са водотоком (река, канал итд.) изводи се полагањем преко мостова. Изузетно укрштање са водотоком може да се изведе полагањем кабла на дно или испод дна водотока.

Полагање енергетског кабла на дно водотока изводи се на месту где је брзина најмања и где не постоји могућност већег одрона земље или насипања муља. Каблови за ово полагање морају да буду појачани арматуром од челичних жица, нпр. кабал типа ХНЕ 49/84-А.

Полагање енергетског кабла испод дна водотока изводи се провлачењем кроз цев на дубини најмање од 1,5m испод дна водотока.

За полагање преко мостова препоручује се коришћење каблова са полимерном изолацијом и полимерним плаштом (ХР00-АS, ХНЕ 49-А итд.)

Препоручује се полагање енергетских каблова испод пешачких стаза у каналима или цевима. Ови канали (цеви) не смеју да служе за одвод атмосферске воде, а мора да буде омогућено природно хлађење каблова. Код већег моста је уобичајено да се у његовој унутрашњости предвиди посебан тунел са конзолама или испустима за ношење каблова. Дозвољено је и слободно полагање по конструкцији моста ако су енергетски каблови неприступачни нестручним лицима и ако су заштићени од директног сунчевог зрачења.

Свуда где је то могуће енергетске каблове треба полагати без спојница на мосту. Препоручује се да кабловске спојнице буду удаљене најмање 10m од крајева моста. Ако је постављање спојнице на мосту изнуђено решење, спојницу треба монтирати на носећи стуб или на неко друго стабилно место.

Треба избегавати полагање каблова преко дрвених мостова. У супротном кабловски вод се полаже кроз пластичну или металну цев.

На местима прелаза енергетског кабла са челичне конструкције моста на обалне ослонце моста, као и на прелазима преко дилатационих делова моста, треба предвидети одговарајућу резерву кабла.

Код укрштања са каналом енергетски кабал се поставља у заштитну металну цев $\phi 160\text{mm}$ до 0,5m шире од спољних ивица канала тако да је могућа замена кабла без раскопавања канала. Вертикални размак између најниже коте дна канала и горње ивице металне цеви треба да износи најмање 1,2m. Штитник и упозоравајућа трака се постављају целом трасом до дела трасе у заштитним цевима. Угао укрштања треба да је што ближи 90° , а најмање 30° . На крајевима цеви поставити одговарајуће ознаке.

Заштита од индиректног напона додиром се спроводи у ТН или ТТ систему према условима надлежне електродистрибуције, сагласно СРПС Н.Б2.741.

На графичком прилогу бр.8. "План мрежа и објеката комуналне инфраструктуре", приказани су потребни електроенергетски објекти из којих се обезбеђује ел.енергија за потрошаче на планском подручју

3.3.2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ГАСИФИКАЦИОНУ МРЕЖУ

Потребно је постојеће објекте третирати као стечену обавезу у простору и при изради Плана у свему се придржавати:

- Правилника о условима за несметану и безбедну дистрибуцију природног гаса гасоводима притиска до 16 bar ("Сл. гласник РС", бр. 086/2015),
- Техничких услова за изградњу у заштитном појасу гасоводних објеката (датим у наставку текста),

и поштовати сва прописана растојања од постојећих и пламираних гасних инсталација.

Технички услови за изградњу у заштитном појасу гасоводних објеката:

Дистрибутивни гасовод од полиетиленских цеви радног притиска до 4 bar

Изградња нових објеката не сме угрозити стабилност, безбедност и поуздан рад гасовода, Минимално растојање темеља објеката од гасовода је 1 m,

При планирању саобраћајница и уређењу терена потребно је поштовати прописане висине надслоја у односу на укопан гасовод у зависности од услова вођења (у зеленој површини, испод коловоза и сл.)

Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у зеленој површини је 0,8 m.

Минимална висина надслоја у односу на укопан гасовод у тротоару (рачунајући од горње ивице цеви до горње коте тротоара) је 1,0 m.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, оса гасовода је по правилу под правим углом у односу на осу саобраћајнице. Уколико то није могуће извести дозвољена су одступања до угла од 60°.

Испод коловоза саобраћајница минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције, без примене посебне механичке заштите, ако се статичким прорачуном цевовода на саобраћајно оптерећење утврди да је то могуће, износи 1,35 m.

Испод коловоза саобраћајнице минимална висина надслоја од горње ивице гасовода до горње коте коловозне конструкције када се гасовод механички штити полагањем у заштитну цев, износи 1,0 m.

Минимална дозвољена растојања спољне ивице подземних челичних и ПЕ гасовода $MOP \leq 4 \text{ bar}$ са другим гасоводима, инфраструктурним и другим објектима

	Минимално дозвољено растојање (m)	
	Укрштање	Паралелно вођење
Гасоводи међусобно	0,20	0,40
Од гасовода до водовода и канализације	0,20	0,40
Од гасовода до вреловода и топловода	0,30	0,50
Од гасовода до проходних канала вреловода и топловода	0,50	1,00
Од гасовода до нисконапонских и високонапонских ел.каблова	0,20	0,40
Од гасовода до телекомуникационих и оптичких каблова	0,20	0,40

Од гасовода до водова хемијске индустрије и технолошких флуида	0,20	0,60
Од гасовода до резервоара* и других извора опасности станице за снабдевање горивом превозних средстава у друмском саобраћају, мањих пловила. мањих привредних и спортских ваздухоплова	-	5,00 3,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих и горивих течности укупног капацитета највише 3 m ³	-	6,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих и горивих течности укупног капацитета више од 3 m ³ а највише 100 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих и горивих течности укупног капацитета преко 100 m ³	-	5,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих гасова укупног капацитета највише 10 m ³ .	-	10,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих гасова укупног капацитета више од 10 m ³ а највише 60 m ³	-	15,00
Од гасовода до извора опасности постројења и објекта за експлоатацију запаљивих гасова укупног капацитета преко 60 m ³	-	0,20
Од гасовода до шахтова и канала.	-	1,50
Од гасовода до високог зеленила	-	
* растојање се мери до габарита резервоара		

Није дозвољено паралелно вођење подземних водова изнад и испод гасовода.

Није дозвољено постављање шахта изнад гасовода.

Минимална хоризонтална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода су:

Називни напон	Минимално растојање	
	прм укрштању (m)	при паралелном вођењу (m)
$1 \text{ kV} \geq U$	1	1
$1 \text{ kV} < U \leq 20 \text{ kV}$	2	2
$20 \text{ kV} < U \leq 35 \text{ kV}$	5	10
$35 \text{ kV} < U$	10	15

Изграђену дистрибутивну гасоводну мрежу обележити бетонским стубићима са натписом „ГАС“, на месинганој плочици на растојањима од 25 до 30 метара.

Извршити геодетско снимање изграђеног гасовода по x, y и z оси и један елаборат снимљеног гасовода доставити дистрибутеру гаса.

У насељеним местима гасовод се по правилу гради у регулационом појасу саобраћајница, у инфраструктурним коридорима.

У случајевима кад се локацијски услови издају само на основу планског документа потребно је:

- Предвидети посебне мере заштите изграђених гасовода

- За пројекте саобраћајница: Извод из Пројекта за грађевинску дозволу (или Извод из пројекта на основу којег се добија одобрење за изградњу) којим се обрађују детаљи везани за гасовод погребно је доставити ЈП "Србијасгас" на сагласност.

Посебне мере заштите изграђених гасовода при извођењу радова:

1. У појасу ширине по 3 m са сваке стране, рачунајући од осе гасовода на местима укрштања и паралелног вођења, предвидети извођење свих земљаних радова ручним ископом. На растојању 1 m до 3 m ближе ивице рова од спољне ивице гасовода, могуће је предвидети машински ископ у случају кад се пробним ископима ("шлицовањем") недвосмислено утврди тачан положај гасовода и кад машински ископ одобри представник ЈП "Србијасгас" на терену.
  2. Уколико на местима укрштања и/или паралелног вођења дође до откопавања гасоводне цеви и оштећења гасовода о овоме се хитно мора обавестити ЈП "Србијасгас" ради предузимања потребних мера које ће се одредити након увида у стање на терену
  3. У случају оштећења гасовода, које настане услед извођења радова у зони гасовода, услед непридржавања утврђених услова, као и услед непредвиђених радова који се могу јавити приликом извођења објекта, инвеститор је обавезан да сноси све трошкове санације на гасоводним инсталацијама и надокнади штету насталу услед евентуалног прекида дистрибуције гаса,
  4. Приликом извођења радова грађевинска механизација мора прелазити трасу гасовода на обезбеђеним прелазима урађеним тако да се не изазива појачано механичко напрезање гасовода.
  5. Употреба вибрационих алата у близини гасовода је дозвољена уколико не утиче на механичка својства и стабилност гасовода.
  6. У зони 5m лево и десно од осе гасовода не дозвољава се надвишење (насипање постојећег терена), скидање хумуса, односно промена апсолутне коте терена која је постојала пре извођења радова.
  7. Приликом извођења радова у зонама опасности и код ослобођене гасоводне цеви потребно је применити све мере за спречавање изазивања експлозије или пожара: забрањено је радити са отвореним пламеном, радити са алатом или уређајима који могу при употреби изазвати варницу, коришћење возила који при раду могу изазвати варницу, коришћење електричних уређаја који нису у складу са нормативима прописаним у одговарајућим стандардима SRPS за противексплозивну заштиту, одлагање запаљивих материја и држање материја које су подложне самозапаљењу.
  8. Инвеститор је обавезан, у складу са Законом о ценоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника (Сл. гласник РС, бр 4/2009), да 10 дана пре почетка радова у заштитном појасу гасовода, обавести ЈП "Србијасгас" у писаној форми, како би се обезбедило присуство нашег представника за време трајања радова у близини гасовода,
- Контрола спровођења мера из ових услова врши се о трошку Инвеститора.

3.3.2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОНУ МРЕЖУ

- Удаљеност планираних објеката од телекомуникационих објеката мора бити мин. 1,5 m.
- У случају да се земљани радови изводе на дубини већој од 0,4m изнад подземних телекомуникационих инсталација инсталације морају се заштити одговарајућим полуцевима
- Код приближавања или паралелног вођења електроенергетског кабла од 1kV до 10kV и телекомуникационих инсталација мора се испоштовати минимално растојање од 0,5m. На

местима укрштања електроенергетски кабл мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.

- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и водовода мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања водоводна цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.

- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и фекалне канализације мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања канализациона цев мора бити положена испод телекомуникационих инсталација при чему кабл треба да буде механички заштићен. Дужина заштитне цеви треба да буде 1,5m са сваке стране места укрштања, а растојање треба да буде најмање 0,3m.

- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и гасовода мора се осигурати минимални размак од 0,5m. На местима укрштања гасовод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.

- Код приближавања или паралелног вођења подземних телекомуникационих инсталација и вреловода мора се осигурати минимални растојање од 0,5m. На месту укрштања вреловод мора бити положен испод телекомуникационих инсталација уз поштовање минималног растојања од 0,5m.

- Угао укрштања наведених инсталација и телекомуникациони инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°.

- На местима укрштања **постојећих** телекомуникационих инсталација са пројектованим саобраћајницама (коловозом, тротоаром, паркингом, ...), инвеститор је дужан да паралелно са постојећим подземним телекомуникационим кабловима постави заштитне PVC цеви пречника 110mm, дужине ширина саобраћајнице +1,5m са обе стране. Крајеве цеви треба одговарајуће затворити.

- На местима приближавања пројектованих саобраћајних површина телекомуникационим објектима растојање мора бити мин. 1,0m.

- Угао укрштања пројектоване саобраћајнице и телекомуникационих инсталација треба да буде по правилу 90°, а ни у ком случају угао не може бити мањи од 45°.

- Подземне телекомуникационе инсталације не смеју бити угрожене изменом висинских кота терена (нивелацијом терена), тј. морају бити на прописаној дубини и након изведених радова. Поред наведеног, не сме се мењати састав горњег строја тла изнад телекомуникационих инсталација (асфалтирање, бетонирање, поплочавање...) и морају се испоштовати вертикална и хоризонтална растојања.

- У циљу остваривања техничке могућности за прикључење планираних објеката на телекомуникациону мрежу потребно је планирати полагање две PE цеви Ø40mm дуж свих саобраћајница унутар радне зоне и њихово повезивање са трасом постојећих телекомуникационих инсталација. Поред наведеног, потребно је планирати полагање две PE цеви Ø40mm од места концентрације унутрашњих инсталација у новим објектима до трасе горе поменутих цеви које ће бити положене уз саобраћајнице у радној зони. На местима укрштања траса цеви планирати изградњу ревизионих кабловских окана.

• **Заштиту и обезбеђење постојећих телекомуникационих објеката и каблова треба извршити пре почетка било каквих грађевинских радова** и предузети све потребне и одговарајуће мере предострожности како не би, на било који начин, дошло до угрожавања механичке стабилности, техничке исправности постојећих телекомуникационих објеката и каблова;

• Грађевинске радове у непосредној близини постојећих телекомуникационих објеката и каблова вршити **искључиво ручним путем** без употребе механизације и уз предузимање свих потребних мера заштите (обезбеђење од слегања, пробни ископи и сл.);

3.3.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА АРХЕОЛОШКО НАЛАЗИШТЕ (ЗОНА I)

У оквиру Комплекса Истраживачко – туристичког центра планира се изградња волуменски независних објеката, који функционално могу бити повезани.

Могућа је програмска допуна од стране надлежних институција за изградњу Истраживачког центра

У Зони I се могу градити:

1. Објекат Музеја који треба да буде оријентисан ка археолошком налазишту и да садржи приступни уређени простор за окупљање посетилаца. Објекат треба да садржи следеће садржаје: улазни хол изложбени простор, простор за презентацију (вишенаменску салу), билетарницу и продају информационог материјала, сувенирницу, канцеларију, просторије за обезбеђење, техничко особље и водиче, санитарни чвор, економски улаз и кафе – таверну као и техничке просторије: трафо, дизел агрегат и котларницу.
2. Објекти Истраживачког центра позиционирати у други план комплекса. Предвидети следеће садржаје: просторију за конзервацију архитектонске пластике са канцеларијом, просторију са конзервацију мозаика са канцеларијом, просторију за конзервацију керамике са канцеларијом, салу за предавања, радионицу, депое и санитарни блок, као и техничке просторије по потреби (трафо, дизел агрегат и котларницу)
3. Стамбено - пословне јединице за истраживаче и за посетиоце.
4. Ресторан
5. Ауто камп

Дозвољена је фазна изградња објеката.

Изградња објеката других класа и намена је забрањена.

Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Положај објекта у односу на регулациону линију одређен је грађевинском линијом (графички приказ бр.6: Урбанистичка регулација са грађевинским линијама). Објекат (објекте) поставити унутар простора оивиченог грађевинском линијом.

Максималне површине које могу да заузму комплекси:

- Музеја ..... 0,3 ha
- Истраживачког центра (обе фазе)..... 1,3 ha
- Ресторана..... 0,3 ha
- Стамбено пословне јединице ..... 1 ha

Дозвољени индекси земљишта (на површини комплекса):

Степен заузетости	макс.	40%
Уређене зелене површине	мин.	30%

Највећа дозвољена спратност објеката

Максимална спратност објеката износи:

- за истраживачки центар П+1 - са могућношћу формирања подземне етаже за депое
- за стамбено - пословне јединице П+1
- за музеј П+0
- за ресторан П+0

Тип изградње:

- као слободностојећи објекти

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

Паркинг простор предвиђен је ван Комплекса центра, на новопланираном стајалишту на аутопуту. Планиран је паркинг са 20 паркинг места за путничка возила и 10 места за аутобусе.

У оквиру парцеле Комплекса истраживачког центра, могућа је организација додатних паркинг-места.

Правила за архитектонско обликовање објеката

Фасаде свих објеката комплекса обрадити једноставно, без декорације, користећи и наглашавајући квалитет природних материјала.

Грађевинске парцеле се не ограђују.

Услови за уређивање зелених и слободних површина

Озелењавање простора археолошког налазишта засниваће се на поставци уређеног појаса зеленила у зони налазишта. Појас уређеног зеленила око налазишта представља неистражен део археолошког налазишта који би требало истражити. Партерно ће се уредити тако се не наруше својства културног добра. Није дозвољено садити биљне врсте са дубоким кореновим системом.

При озелењавању, дати предност аутохтоним врстама (минимално 50% врста) које су највише прилагођене локалним педолошким и климатским условима. Могуће је користити егзоте за које је потврђено да се добро адаптирају датим условима средине, а да при том нису инвазивне и одређени проценат пажљиво одабраних зимзелених (четинарских) врста. Контролисати самоникле инвазивне врсте, као што су багрем, кисело дрво, негундовац и др.

Максимално и у потпуности очувати природни приобални појас вегетације у оквиру регулације Дреновачког потока. Обезбедити континуирани појас вишеспратне аутохтоне вегетације уз водоток очувањем или ревитализацијом приобалног вишеспратног појаса зеленила, а на деоницама где не постоје услови за формирање појаса заштитног зеленила, обалу визуелно одвојити од простора људских активности зеленилом висине 1-3m.

Паркинг-просторе равномерно покрити високим лишћарима широких крошњи (предлог: по једно стабло на свака два паркинг места), при том бирајући врсте које својим плодовима ни на који начин не би угрожавале аутомобиле и пролазнике (избегавати врсте које имају велике и тврде плодове, плодове који би запрљали простор, а код врста која имају коренов систем који би могао да „денивелише“ саму подлогу паркинга, приликом садње поставити прстенове који би усмерили корен у жељеном правцу).

Пешачке стазе и одморишта уредити елементима урбаног мобилијара (клубе, канте за смеће, канделабри, путокази и сл.).

ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА АУТО КАМП

У склопу комплекса кампа дозвољена је изградња централног објекта под условом да он не заузима више од 5% површине парцеле.

Поред централног објекта дозвољена је изградња и других, мањих пратећих објеката, санитарних блокова, надстрешница, водећи рачуна о постојећој валоризацији стабала и слободним површинама и то максимално:

Степен заузетости	до 10%
-------------------	--------

Максимална површина коју може да заузме комплекс:

- ауто кампа .....1ha.

Спратност објеката:

- спратност објеката је до П+0.

Врста објеката с обзиром на начин изградње је:

- слободностојећи (објекат не додирује ни једну линију грађевинске парцеле).

Уређење површина:

Кампови су обликовани плански простори са распоређеном вегетацијом и садржајима, опремљени потребном инфраструктуром.

Кампови имају уређен прилаз и одређена паркинг места за моторна возила и уређене зелене површине за смештај опреме за боравак.

У укупном билансу површине комплекса, алеје, путеви, платои и стазе треба да заузму до 20% површине. Најмање 40% површине комплекса треба да буде под зеленилом.

Избор преовлађујућих врста дрвећа и шибља треба да одговара природној потенцијалној вегетацији.

Ограђивање:

Камп као „угоститељски објекат“ за смештај на отвореном мора да буде ограђен природном или вештачком оградом.

3.3.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ЗА ОДМОРИШТЕ (ЗОНА IV)

У оквиру комплекса Одморишта планира се изградња волуменски независних објеката, који функционално могу бити повезани.

У Зони IV се могу градити:

1. Мањи кафе/ресторан, мања продавница, мање игралиште (за одбојку или кошарку);
2. Мини-пијаца за продају локалних пољопривредних и традиционалних занатских производа, са наткривеним тезгама и пратећим санитарним уређајима;
3. Могући информативни-туристички пункт у функцији промоције туризма;
4. Простор за приручна средства прве помоћи и помоћи на путу за путничке аутомобиле (минимум 30,0m²);
5. По потреби службени објекат за нужни смештај на паркиралишту и свратиште инспекције и полиције.

Положај објекта у односу на регулацију и у односу на границе грађевинске парцеле

Положај објекта у односу на регулациону линију одређен је грађевинском линијом (графички приказ бр.6: Урбанистичка регулација са грађевинским линијама). Објекат (објекте) поставити унутар простора оивиченог грађевинском линијом.

Дозвољени индекси земљишта (на површини комплекса):

Степен заузетости	макс.	40%
Уређене зелене површине	мин.	30%

Највећа дозвољена спратност објеката

Максимална спратност објеката износи:.....П+1

Тип изградње:

- као слободностојећи објекти

Услови и начин обезбеђивања приступа парцели и простора за паркирање возила

Паркинг простор предвиђен је непосредно уз комплекса одморишта, на новопланираном стајалишту на аутопуту. Планиран је паркинг са 20 паркинг места за путничка возила и 10 места за аутобусе.

Правила за архитектонско обликовање објеката

Фасаде свих објеката комплекса обрадити једноставно, без декорације, користећи и наглашавајући квалитет природних материјала.

3.4. УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА СА ИСТИМ ПРАВИЛИМА ГРАЂЕЊА**3.4.1. ПАРКИРАЊЕ ВОЗИЛА**

Паркинг простор предвиђен је на посебној површини, пре уласка у комплекс арх.налазишта.

Такође за потребе Истраживачког центра, планирано је ново стајалиште на ауто путу са паркингом за 20 путничких возила и 10 паркинг места за аутобусе.

У оквиру парцела сваког Комплекса појединачно, могућа је организација додатних паркинг-места за раднике самог комплекса.

Паркинг-простор обезбедити у оквиру сваке парцеле према нормативу:

- малопродајни простор - једно ПМ на 100 m² корисног простора;
- угоститељски објект - једно ПМ на користан простор за осам столица;
- бунгалови, смештајни капацитети - једно ПМ на користан простор за 10 кревета.
- пословна, образовна или административан установа – једно ПМ на 70 m² корисног простора

3.4.2. АРХИТЕКТОНСКО ОБЛИКОВАЊЕ

Објекти треба да буду ниже спратности, визуелно уклопљени у околину.

Фасаде свих објеката обрадити једноставно, без декорације. Препоручује се употреба природних материјала.

Архитектонским облицима, употребљеним материјалима и бојама мора се тежити ка успостављању јединствене естетски визуелне целине у оквиру Комплекса.

Кровни покривач је у зависности од нагиба кровне конструкције.

3.4.3. БРОЈ ОБЈЕКТА НА ГРАЂЕВИНСКОЈ ПАРЦЕЛИ

На једној грађевинској парцели није ограничен број објеката, у границама дозвољеног индекса заузетости или изграђености за одређену намену.

У случају изградње више објеката на парцели не смеју се прекорачити урбанистички показатељи и морају се поштовати сви други услови дефинисани посебним правилима за одређени тип изградње и намену парцеле.

3.5. ПРАВИЛА ИЗГРАДЊЕ ОБЈЕКТА У ЗАШТИЋЕНИМ ПРОСТОРИМА

У складу са законским обавезама, условима надлежних предузећа, установа и институција, одговарајућим уредбама или одлукама, техничким прописима и другим обавезама установљавају се заштитни појасеви, заштитне зоне, зоне контролисаног коришћења и забрањене или ограничене изградње – заштићени простори или објекти.

Заштитни појас утврђен условима надлежног предузећа или институције је обавезујући.

У заштићеним просторима се морају поштовати утврђене мере заштите.

За коришћење и изградњу на земљишту на коме је установљен вид заштите надлежан је орган који је утврдио заштиту или предузеће или институција која управља земљиштем.

На простору предвиђеном за заштитни појас не могу се градити објекти и вршити радови супротно сврси због које је појас успостављен.

У правилима грађења за мрежу и објекте инфраструктуре утврђени су заштитни појасеви који су приказани на графичком приказу бр.6 " Урбанистичка регулација са грађевинским линијама "

У заштитном појасу дозвољава се изградња других врста инфраструктуре уз обавезу поштовања услова укрштања и паралелног вођења у складу са техничким прописима.

Надземни и подземни инфраструктурни водови се постављају на основу траса утврђених у графичким приказима. Локације објеката и траса инфраструктуре су у Плану оријентационе и могу се пројектном документацијом кориговати уколико то услови терена захтевају.

У зонама забрањене изградње није дозвољена изградња нових објеката осим у случају да дође до промене у режиму заштите па се у складу са тиме промене и услови надлежног предузећа или институције.

4. УПОРЕДНИ БИЛАНС НАМЕНЕ ПОВРШИНА

Табела 4. Упоредни биланс намена површина

Р.бр.	НАМЕНА ПОВРШИНА	Постојећа намена		Планирана намена	
		ha	%	ha	%
ГРАЂЕВИНСКО ПОДРУЧЈЕ					
ПОВРШИНЕ ЈАВНЕ НАМЕНЕ					
1.	Саобраћајне површине	11,2	12,4	24,5	27,7
2.	Заштитно зеленило	-	-	4,0	4,6
3.	Археолошко налазиште	-	-	49,5	57,0
4.	Заштићена околина арх.налазишта	-	-	5,4	6,2
5.	Одмориште	-	-	3,2	3,7
Укупно површине јавних намена		11,2	12,4	86,6	99,2
укупно грађевинско подручје:		11,2	12,4	86,6	99,2
ЗЕМЉИШТЕ ВАН ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА					
1.	Водно земљиште	0,5	0,6	0,7	0,8
2.	Пољопривреда	75,6	87,0	-	-
укупно ван грађевинско подручја:		76,1	87,0	0,7	0,8
Σ	УКУПНО:	87,3	100%	87,3	100%

III СМЕРНИЦЕ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПЛАНА

План детаљне регулације ће се, на територији његовог обухвата, спроводити:

1. Директно на основу правила уређења из Плана за Зоне II, III и IV

План детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац је плански основ за издавање локацијских услова (или другог акта у складу са законом) на целој територији обухвата Плана, директно на основу правила уређења и грађења.

Локацијски услови и информација о локацији се издаје на основу Плана детаљне регулације и издаје је надлежни општински орган у складу са одредбама Плана.

Грађевинска дозвола се издаје у складу са законском регулативом на основу техничке документације у складу са одредбама Плана.

1. Обавезном изработом урбанистичких пројеката за:

- Уређење археолошког локалитета у Зони I.

Могућа је израда Урбанистичког пројеката за цео археолошки локалитет у Зони I, за сваки комплекс посебно или за два или више комплекса заједно тј. за сваку фазу изградње посебно.

Границе дате на графичком прилогу бр. 9. „Начин спровођења Плана“ су оријентационе, тачне границе Урбанистичких пројеката биће дефинисане изработом пројеката.

- Уређење Одморишта у Зони IV

IV ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Ступањем на снагу Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, СО Параћин има обавезу да све пратеће Одлуке усагласи са мерама и условима из овог Плана детаљне регулације.

План детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, је урађен у аналогном облику у три (3) истоветна примерка и у четири (4) примерка у дигиталном облику.

План детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у Службеном гласнику општине Параћин.

СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ПАРАЋИН

Број: 350-64/2018-II од 11.10.2018. године

Председник Скупштине Општине,
Драган Митић

V ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ 1: КООРДИНАТЕ ГРАНИЧНИХ ТАЧАКА

ПРИЛОГ 2: ЕЛЕМЕНТИ КРИВИНА ЗА САОБРАЋАЈНИЦЕ

VI ГРАФИЧКИ ДЕО ПЛАНА

1. Катастарско – топографски план са границом плана	P 1:2 500
2. Постојећа намена површина.....	P 1:2 500
3. План саобраћаја са регулационим и нивелационим решењем	P 1:2 500
4. План регулације површина јавне намене са аналитичко геод. ел.....	P 1:2 500
5. Планирана намена површина.....	P 1:2 500
6. Подела простора на урбанистичке зоне.....	P 1:2 500
7. Урбанистичка регулација са грађевинским линијама	P 1:2 500
8. План мреже и објеката комуналне инфраструктуре.....	P 1:2 500
9. Начин спровођења Плана	P 1:2 500

VII ДОКУМЕНТАЦИОНИ ДЕО ПЛАНА

1. Одлука о изради Плана детаљне регулације археолошког налазишта Дреновац, (бр. 353-665/2014-01-II од 10.09.2014. год.)
2. Оверен топографски план
3. Извод из планских докумената вишег реда
4. Захтеви који су послати надлежним предузећима
5. Услови надлежних предузећа, установа и институција
6. Документација коришћена за израду Плана
7. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана
8. Концепт плана
9. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида
10. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама
11. Одлука о доношењу Плана

**1. Одлука о изради Плана детаљне регулације археолошког налазишта
Дреновац, (бр. 353-665/2014-01-II од 10.09.2014. год.)**

2. Оверени топографски план

3. Извод из планских докумената вишег реда

4. Захтеви који су послати надлежним предузећима

5. Услови надлежних предузећа, установа и институција

Подаци о постојећем стању и условима коришћења добијени су од следећих надлежних организација и предузећа:

1. ЈП "ВОДОВОД, Параћин, бр.1664-1/14 од 25.12.2014.год
2. "ТЕЛЕКОМ СРБИЈА", Регија Крагујевац, ИЈ Јагодина; бр.460446/2 -2014 од 29.12.2014.год. бр. 207275/2-2017 од 08.06.2017.год.
3. ТЕЛЕНОР, Београд; бр.13/63/15 од 04.03.2015.год. и бр.130/69/15 од 10.03.2015.год.
4. Електросрбија д.о.о. Краљево, Огранак "Електродистрибуција Јагодина", погон Параћин; бр.4921/2014 од 19.01.2015.год.
5. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ СРБИЈЕ, бр.020-3003/2 од 20.010.2015.год. бр.019-1395/2 од 15.06.2017.год.
6. ЗАВИД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ КРАГУЈЕВАЦ; бр, 169-02 V 1299-02/14 од 11.02.2015.год. бр. 736-02/1 од 4.7.2017.год. Сагласност бр.391-02/1 од 23.04.2018.год.
7. ЈП Путеви Србије, Београд; бр.953-5694/15-1 од 03.04.2015.год; бр.953-1341/17-1 од 09.02.2017.год; бр.953-1341/17-3 од 19.09.2017.год. бр.953-6887/18-1 од 19.04.2018.год. и Сагласност бр.953-6887/18-4 од 29.05.2018.год.
8. СРБИЈА ГАС, Сектор за развој, Нови Сад; бр.06-03/16777 од 22.06.2017.год.

6. Документација коришћена за израду Плана

- Идејно решење паркинга уз ауто – пут Е-75 у зони археолошког локалитета у Дреновцу
- Скица концептуалног решења локалитета
- Ситуација – положај објекта Истраживачког центра „Дреновац“

7. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана

8. Концепт Плана

9. Објава, примедбе и Став обрађивача на примедбе са Јавног увида

10. Записници и извештаји о обављеним стручним контролама

11. Одлука о доношењу Плана

